

Պրակտիկ
22.02.2010
11010097

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ
Հ Ր Ա Մ Ա Ն

№ 1056-Շ

«07» 12 2

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3101 «ՀՈՂԱՇԽՆԱԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԶԱԺՈՐՈՇԻԶԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ.

Ղեկավարվելով «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջով և հիմք ընդունելով ՀՀ ԿԳ նախարարի 2009թ. մայիսի 12-ի «Նախնական և միջին մասնագիտական կրթության պետական կրթական չափորոշիչների և ուսումնամեթոդական փաստաթղթերի վերաբերյալ փորձագիտական եզրակացություն տալու նպատակով ստեղծվող ոլորտային հանձնաժողովների կազմը՝ ըստ մասնագիտական խմբերի հաստատելու մասին» N 445-Ա/Ք հրամանով հաստատված ոլորտային հանձնաժողովների փորձագիտական եզրակացությունը.

ՀՐԱՍՄՅՈՒՄ ԵՄ

1. Հաստատել միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության պետական կրթական չափորոշիչը՝ համաձայն հավելվածի:
2. Նախարարության աշխատակազմի նախնական և միջին մասնագիտական կրթության վարչությանը (պետ՝ Ա. Աղբալյան) և օրենսդրության և իրավաբանական վարչությանը (պետ՝ Ս. Գրիգորյան) սահմանված կարգով հրամանը ներկայացնել ՀՀ արդարադատության նախարարություն՝ պետական գրանցման:
3. Հրամանի կատարման հսկողությունը հանձնարարել նախարարի տեղակալ Ա. Ավետիսյանին:

ՆԱԽԱՐԱՐ

Ա.ԱՇՈՏՅԱՆ

**ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3101 «ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ**

ԳԼՈՒԽ 1.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3101 «ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ
ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

1. Միջին մասնագիտական կրթության «Մասնագետ» որակավորման աստիճանի 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտությունը հաստատված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73 - Ն որոշմամբ:
2. ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության կողմից միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության համար մասնագիտացումներ սահմանված չէ:
3. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն ավարտած, պետական ամփոփիչ ատեստավորումն անցած շրջանավարտին շնորհվում է «Տեխնիկ» որակավորում:
4. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը կարող է իրականացվել հետևյալ ձևերով`
 - 1) առկա,
 - 2) հեռակա,
 - 3) դրսեկության (էքստենսատ):
5. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի առկա ձևով իրականացման համար Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006թ. հունվարի 12-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը հաստատելու, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թվականի մայիսի 18-ի N 242 որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 73-Ն որոշմամբ սահմանվում են ուսումնառության հետևյալ նորմատիվային ժամկետները.
 - ա) կրթության առկա ձևով
միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով 3 տարի
հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով 4 տարի
 - բ) կրթության հեռակա ձևով
միջնակարգ (լրիվ) կրթության հիմքով 4 տարի
 - գ) դրսեկության (էքստենսատ) ձևով ուսուցման տևողությունը համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007թ. սեպտեմբերի 6-ի «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական հիմնական կրթական ծրագրերի հեռավար

(դիստանցիոն) և դրսեկությանը (էքստենճնատով) ուսուցման կարգերը հաստատելու մասին» N 1028-Ն որոշմամբ սահմանված կարգի որոշում է ուսումնական հաստատությունը:

6. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր կրթության հիմքով յուրացնող ուսանողի ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալը՝ 3852 ժամ է, առավելագույն ծավալը՝ 6642 ժամ: Հիմնական ընդհանուր կրթության հիմքով հիմնական կրթական ծրագրի յուրացման դեպքում ուսումնառության տևողությունն ավելանում է 52 շաբաթով:

ԳԼՈՒԽ 2.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3101 «ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

7. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտությամբ մասնագետն իրականացնում է հետևյալ զբաղմունքները՝

- 1) երկրաբաշխներ, քարտեզագիրներ և տեղանքագիրներ,
- 2) գյուղատնտեսներ և մասնագետներ՝ հարակից,
- 3) տեխնիկներ՝ արդյունաբերության և քաղաքացիական շինարարության,
- 4) գծագրողներ,
- 5) մասնագետներ՝ գյուղատնտեսության և անտառային տնտեսության,
- 6) խորհրդատուներ՝ գյուղատնտեսության և անտառային տնտեսության:

8. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտությամբ մասնագետի՝ զբաղմունքների ոլորտում մասնագիտական պարտականություններն են.

1) շինարարական օբյեկտները ճշգրիտ բնական տեսքի բերելն ապահովող երկրաբաշխական աշխատանքներ կատարելը, շենքերի, ջրանցքների, ճանապարհների շինարարության նպատակով հողահատկացումը հիմնավորելու համար աշխարհագրական նյութեր պատրաստելը,

2) տեղագրական, աշխարհագրական և այլ քարտեզներ, հողային կադաստրեր կազմելու և նորացնելու նպատակով տարբեր մեթոդներով երկրագնդի մակերևույթի տեղանքագրական նկարահանումներ կատարելը, նկարահանումների ժամանակ օգտագործվող գործիքները ստուգելն ու կարգավորելը,

3) երկրաբաշխական և տեղանքագրական աշխատանքներ կատարելու նորագույն մեթոդներ մշակելն ու կիրառելը,

4) հողի կառուցվածքը և բաղադրությունը, հողագործության և անտառաբուծության ագրոկլիմայական շրջաններն ուսումնասիրելը, հողերի բերրիության, գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվության բարձրացման ագրոտեխնիկական միջոցառումներ մշակելը, հակաէրոզիոն և ջրատեխնիկական պարզ կառույցների շինարարությունը,

5) հետազոտություններ կատարելը, վայրի բնությունը պահպանելու և արոտավայրերը խնայողաբար օգտագործելու նոր մեթոդներ մշակելը կամ գործողները կատարելագործելը,

6) շինարարական նյութերի և հողերի մմուշների լաբորատոր ու դաշտային ստուգումներ կատարելը կամ դրանց օգնելը,

7) պարզ նախագծերի մշակմանը մասնակցելը, մասնագրեր և այլ տեխնիկական փաստաթղթեր կազմելը, պարզագույն հաշվարկներ կատարելը,

8) նախագծեր կազմելու համար տվյալներ հավաքելը և պահանջվող նյութերի ու աշխատանքի ծավալը և արժեքը որոշելը, նախագծերի իրացման համար անհրաժեշտ աշխատանքային ու նյութական ծախսերի քանակը և արժեքը մասնագրերին համապատասխան որոշելուն օգնելը,

9) դժվար պատճենահանվող և թվային տվյալներ պարունակող աշխատանքային գծագրեր, քարտեզներ ստեղծելու և փոփոխելու, թվային տեղեկատվություն պարունակող այլ կորագծեր մշակելու համար համակարգչային սարքավորումներ կամ փոխարկման աղյուսակներ օգտագործելը,

10) մասնագիտացման իր բնագավառում ընթերակայելը և գիտափորձեր, փորձարկումներ ու վերլուծություններ կատարելը,

11) տեսական ու գործնական գիտելիքներն աշխատանքի ընթացքում ծագող խնդիրները բացահայտելու և լուծելու համար կիրառելը,

12) գյուղատնտեսությունում և անտառային տնտեսությունում կիրառվող ժամանակակից մեթոդներին ու տեխնոլոգիաներին, բնական պաշարների և շրջակա միջավայրի պահպանության միջոցառումներին ու հողի քայքայման դեմ պայքարի խնդիրներին առնչվող խորհրդատվություն մատուցելը,

13) այլ մասնագետների հետ համագործակցությունը և խորհրդատվությունը,

14) բովանդակությամբ կից պարտականություններ կատարելը:

ԳԼՈՒԽ 3.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3101 «ՀՈՂԱՇԽՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՏԱՍԲ

9. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) մասնագիտական գործունեության բնագավառի կարողություններն ու հմտությունները ձեռք բերելու համար պահանջվող ծավալով տեսական ու գործնական գիտելիքների յուրացում,
- 2) աշխատանքային և մասնագիտական պարտականությունները կատարելու ընթացքում աշխատանքային կոլեկտիվի անդամների և ղեկավարների հետ հաղորդակցվելու, մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի հարցեր ներկայացնելու, դրանք պարզաբանելու կարողության ձևավորում,
- 3) ինչպես տիպական, այնպես էլ որոշակի փոփոխվող գործոններով իրավիճակներում մասնագիտական հարցերի լուծումների տարբերակներ առաջարկելու համար անհրաժեշտ կարողությունների ձևավորում,
- 4) մասնագիտական խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ փաստերը և տեղեկատվությունը որոշակի սոցիալական և էթիկական հարցերի հետ որպես մեկ ամբողջություն դիտարկելու, ակտիվ քաղաքացիական գիտակցության դրսևորման կարողության ձևավորում,
- 5) մասնագիտական գործունեության գործառնությունները կիրառվող նորմաների սահմաններում իրականացնելու հմտությունների ձևավորում,
- 6) ինքնազարգացման և մասնագիտական կատարելագործման նպատակով իր և աշխատակիցների ուսումնառության կարիքները գնահատելու, դրանք իրագործելու ուղիներն առաջարկելու կարողության ձևավորում,
- 7) մասնագիտական և ընդհանուր բնույթի տեղեկատվության գոյություն ունեցող աղբյուրներից օգտվելու, անհրաժեշտ տեղեկատվությունը ձեռք բերելու կարողության ձևավորում,
- 8) աշխատանքային խմբի գործունեությունը կազմակերպելու, խմբի անդամներին ուղղորդելու, նրանց անհատական հնարավորությունները գնահատելու և արդյունավետ օգտագործելու հմտությունների զարգացում,

- 9) ընթացիկ մասնագիտական խնդիրների լուծման ժամանակ ռազմավարական մոտեցումների տարրեր կիրառելու կարողությունների ձևավորում:

ԳԼՈՒԽ 4.

ՊԱՅԱՆՋՆԵՐ 3101 «ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

10. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) իմանալ ՀՀ Սահմանադրության, տվյալ բնագավառի աշխատանքները, մարդու և հասարակության, քաղաքացիների միջև հարաբերությունները կարգավորող օրենքների և նորմատիվ փաստաթղթերի հիմնական դրույթները,
- 2) տիրապետել հայոց լեզվին,
- 3) հաղորդակցվել երկու օտար լեզուներով,
- 4) պատկերացում ունենալ առողջ կենսակերպի մասին, տիրապետել ֆիզիկական կատարելագործման ունակություններին և հմտություններին,
- 5) դրսևորել ազգային և համաշխարհային պատմության և մշակույթի որոշակի իմացություն,
- 6) պատկերացում ունենալ անձի և հասարակության զարգացման օրինաչափությունների, հասարակության սոցիալական կառուցվածքի, շարժումների, քաղաքականության սուբյեկտների, քաղաքական հարաբերությունների և գործընթացների մասին,
- 7) իմանալ հոգեբանության, միջանձնային փոխհարաբերությունների վարվելակերպի տարրերը,
- 8) իմանալ տնտեսագիտության տեսության հիմնադրույթները, մակրոտնտեսության և միկրոտնտեսության օրենքները, անցումային շրջանի տնտեսության առանձնահատկությունները:

11. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը մաթեմատիկական և ընդհանուր բնագիտական գիտելիքների բնագավառում շրջանավարտի համար պետք է ապահովի՝

- 1) ծանոթ լինել էկոլոգիական հիմնական հասկացություններին, բնապահպանական գլոբալ և տարածաշրջանային հիմնախնդիրներին,
- 2) պատկերացում ունենալ արտակարգ իրավիճակների մասին, տիրապետել արտակարգ իրավիճակներում գործելու սկզբունքներին, ծանոթ լինել փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման կառույցներին և փրկարարական տեխնիկային, կարողանալ օգտագործել անհատական պաշտպանության միջոցներ:

12. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը պետք է ըստ աղյուսակ 1-ում բերված մոդուլների ապահովի շրջանավարտի կողմից առանցքային հմտություններին տիրապետում:

13. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրը շրջանավարտի համար պետք է ըստ աղյուսակ 2-ում բերված մոդուլների ապահովի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների ձեռքբերում:

ԳԼՈՒԽ 5.

ՊԱՅԱՆՋՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3101 «ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ

14. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության կադրային ապահովության և կադրային համապատասխանության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտությամբ մասնագետի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատություններում ուսումնական գործընթացն իրականացնում են մանկավարժական և ուսումնաօժանդակ անձնակազմի աշխատողները:

2) Հաստատության մանկավարժական աշխատողների կազմում ընդգրկվում են դասախոսներ, արտադրական ուսուցման վարպետներ: Դասախոսական անձնակազմի աշխատողները, որպես կանոն, պետք է ունենան իրենց կողմից ուսուցանվող դասընթացի գծով բարձրագույն մասնագիտական կրթություն: Հատուկ մասնագիտական դասընթացները պարապող դասախոսների համար մասնագիտական աշխատանքի փորձի առկայությունը ցանկալի է:

3) Ուսումնական պրակտիկան վարող արտադրական ուսուցման վարպետը կարող է ունենալ ինչպես բարձրագույն մասնագիտական, այնպես էլ միջին մասնագիտական կրթություն, մասնագիտական աշխատանքի փորձ: Առանձին մասնագիտությունների գծով ուսումնական պրակտիկան կամ նրա որոշակի մասերը կարող է վարել նաև արհեստագործական կրթություն և բավարար մասնագիտական որակավորում ունեցող արհեստավորը:

4) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները վարում է մասնագիտական դասընթացի դասախոսը:

15. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող հաստատության ուսումնամեթոդական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի իրականացումը պետք է ապահովված լինի ուսանողի համար մատչելի տեղեկատվական նյութերով (գրադարանային ֆոնդ, տվյալների համակարգչային բազա), ինչն, ըստ բովանդակության պետք է համապատասխանի մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված առարկաների և մոդուլների լրիվ ցանկին: Այդ առարկաների և մոդուլների, ինչպես նաև ուսումնական գործընթացի կազմակերպման բոլոր ձևերի գծով (տեսական, գործնական պարապմունքների, ուսումնական, արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաների, կուրսային և դիպլոմային աշխատանքների) պետք է առկա լինեն դասագրքեր, ուսումնամեթոդական, մեթոդական ձեռնարկներ, ուղեցույցեր, գործնական խաղերի սցենարներ, թեստային հանձնարարականների հավաքածուներ, ալգորիթմներ, մեթոդական մշակումներ, ցուցումներ, երաշխավորություններ, տեղեկատվական գրականություն, դիտողական նյութեր, ուսուցման տեխնիկական միջոցներ, ինչպես նաև միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորման նյութեր:

16. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպության նյութատեխնիկական ապահովության նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսումնական կաբինետների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա. հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի,
- բ. ռուսաց և օտար լեզուների,

- գ. գծագրության,
- դ. գյուղատնտեսագիտության հիմունքների,
- ե. տնտեսագիտության,
- զ. գյուղատնտեսական և մելիորատիվ շինարարական մեքենաների,
- է. ավարտական ամփոփիչ ատեստավորման նախապատրաստման,
- ը. համակարգչային լսարաններ:

2) Ուսումնական լաբորատորիաների երաշխավորվող ցանկը՝

- ա. ուսուցման տեխնիկական միջոցների,
- բ. քիմիայի,
- գ. գեոդեզիայի և քարտեզագրության,
- դ. էլեկտրատեխնիկայի:

3) Սպորտային համալիր՝

- ա. մարզադահլիճ,
- բ. մարզահրապարակ:

Կրթական ծրագիր իրականացնող կազմակերպությունը, ելնելով անհրաժեշտությունից, կարող է ձևավորել լրացուցիչ կաբինետներ, լաբորատորիաներ, արհեստանոցներ:

17. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Ուսանողի շաբաթական ուսումնական բեռնվածության առավելագույն ծավալը չպետք է գերանցանցի 54 ժամը՝ ներառյալ լսարանային և արտալսարանային ուսումնական աշխատանքի բոլոր տեսակները:

2) Ուսումնառության ընթացքում ուսանողի բեռնվածությունը պարտադիր լսարանային պարապմունքներով չպետք է գերազանցի շաբաթական 36 ժամը, ինչը նաև ուսումնական բեռնվածության նվազագույն ծավալն է, ընդ որում՝ նշված ծավալը չի ներառում նախասիրական առարկաների պարապմունքները, խորհրդատվությունները և լրացուցիչ արտալսարանային պարապմունքները:

3) Ուսումնական խմբի համար սահմանվում են խորհրդատվության ժամեր յուրաքանչյուր ուսումնական տարում մինչև 100 ժամ:

4) Ուսումնական տարվա սկիզբը և ավարտը բոլոր կուրսերում որոշվում է ուսումնական պլաններով:

5) Նախասիրական առարկաների ցանկը, դրանց ծավալը (ոչ ավել, քան շաբաթական 4 ժամ՝ առանձին դասացուցակով) և ուսուցման ժամկետները յուրաքանչյուր ուսումնական տարում որոշվում է հաշվի առնելով ուսանողների ընտրությունը:

6) Հեռակա ձևով ուսուցման դեպքում ուսումնական տարվա ընթացքում դասախոսների հետ ուսանողների պարապմունքների ծավալը պետք է կազմի ոչ պակաս, քան 160 ժամ:

18. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի պրակտիկաների կազմակերպման նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի որոշակի մասի ուսուցումն իրականացվում է ուսումնական (տեսական ուսուցմամբ և/կամ առանց տեսական ուսուցման), արտադրական և նախաավարտական

պրակտիկաների ձևով: Պրակտիկաների ընթացքում ուսանողները կատարելագործում են իրենց գործնական հմտությունները:

2) Պրակտիկայի տևողությունը սահմանվում է մասնագիտության ուսումնական պլանով:

3) Պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերը կազմում և հաստատում են ուսումնական հաստատությունները:

4) Պրակտիկաների անցկացումը վարում են արտադրական ուսուցման վարպետները, դասախոսները:

5) Ուսումնական պրակտիկաներն անց են կացվում պրակտիկայի ծրագրի կատարումն ապահովելու համար բավարար կահավորում ու տեխնիկական հագեցում ունեցող ուսումնական, ուսումնա-արտադրական արհեստանոցներում, ուսումնական տնտեսություններում, ուսումնափորձնական տեղամասերում, ուսումնական հաստատության այլ ուսումնաօժանդակ օբյեկտներում, ինչպես նաև արտադրական կազմակերպություններում, հաստատություններում :

6) Արտադրական և նախաավարտական պրակտիկաները, որպես կանոն, անց են կացվում պրակտիկաների ուսումնական ծրագրերի բովանդակությանը համապատասխան պայմաններ ունեցող կազմակերպություններում:

19. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնելու ընթացքում ուսանողների միջանկյալ և ամփոփիչ ատեստավորումների նկատմամբ սահմանվում են հետևյալ պահանջները.

1) Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրով ուսուցման ընթացքը վերահսկելու և արդյունքների ձեռքբերումը գնահատելու նպատակով անց է կացվում ուսանողների միջանկյալ ատեստավորում, իսկ որակավորում չնորհելու համար՝ շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորում:

2) Միջանկյալ ատեստավորում կարող է անցկացվել ինչպես ուսումնական կիսամյակի ընթացքում այնպես էլ վերջում:

3) Ուսումնական կիսամյակի սկզբում ուսանողը տեղեկացվում է կիսամյակի ընթացքում միջանկյալ ատեստավորման բնույթի, ներառվող նյութի ծավալի և ժամկետների մասին:

4) Միջանկյալ ատեստավորման համար ընտրված ուսումնական նյութը չի կարող ավելին լինել երկու անընդմեջ կիսամյակների նյութից:

5) Շրջանավարտների պետական ամփոփիչ ատեստավորումը երաշխավորվում է անց կացնել առանձին առարկաներից կամ մոդուլներից քննության, համալիր (միջառարկայական կամ միջմոդուլային) քննության կամ ավարտական (դիպլոմային) աշխատանք կատարելու և պաշտպանելու ձևով:

6) Պետական ամփոփիչ ատեստավորման ընտրված ձևը և ներառվող նյութի ծավալը պետք է հնարավորություն տա համոզվել սույն չափորոշչով 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտությամբ մասնագետի համար սահմանված պահանջներին շրջանավարտի համապատասխանության մեջ:

ԳԼՈՒԽ 6.

ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ 3101 «ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ԵՎ ՆՐԱ ՊԼՈՋԱԲԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

20. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացվում է համաձայն աղյուսակ 3-ում բերված օրինակելի ուսումնական պլանի.

21. Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հոդաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագիրն իրականացնող կազմակերպությունը օրինակելի ուսումնական պլանը կիրառելիս՝

- 1) սույն չափորոշչով սահմանված օրինակելի ուսումնական պլանի հիման վրա կազմում և հաստատում է աշխատանքային ուսումնական պլանը,
- 2) աշխատանքային ուսումնական պլանը կազմելիս կարող է մինչև 5% չափով փոփոխել դասընթացների և մոդուլների ժամաքանակը,
- 3) կարող է փոփոխել առանձին առարկաների և մոդուլների ծրագրային նյութի բովանդակությունը 15%-ի սահմաններում՝ չփոփոխելով արդյունքները և կատարման չափանիշները,
- 4) առարկայի և /կամ/ մոդուլի ընդհանուր ժամաքանակի սահմաններում որոշում է տեսական, գործնական և լաբորատոր պարապմունքների ժամաքանակները,
- 5) պրակտիկայի համար նախատեսված շաբաթների սահմաններում որոշում է ուսումնական և արտադրական պրակտիկաների տևողությունները, անցկացման ժամկետները, նախաավարտական պրակտիկայի տևողությունը,
- 6) մասնագիտական առարկաների և մոդուլների ուսումնական ծրագրերը կազմելիս հաշվի է առնում գործատուների, գործադիր իշխանությունների, մասնագիտական ոլորտը կառավարող պետական լիազորված մարմինների, այլ շահագրգիռ սուբյեկտների (սոցիալական գործընկերների) առաջարկությունները,
- 7) ընտրում է շրջանավարտների՝ սույն չափորոշչով երաշխավորված ամփոփիչ ատեստավորման ձևերից մեկը:

Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի առանցքային հմտությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱԳԴ - 4 - 09 - 001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նախատեսված է այն ուսանողների համար, ովքեր կարիք ունեն զարգացնել և ամրապնդել հաղորդակցվելու իրենց ունակությունները: Մոդուլը կարելի է ուսուցանել ինչպես մասնագիտական ուսումնառությանը զուգընթաց, այնպես էլ առանձին, քանի որ այն պարունակում է նաև ընդհանուր կրթության և անձի զարգացման համար կարևոր տարրեր: Դա նշանակում է, որ դասավանդողները պետք է խրախուսեն և կիրառեն ուսանողների ինքնաբացահայտման հնարավորությունների տարբեր մոտեցումներ, ինչպես օրինակ. դերային խաղերը, տեսանյութերը, մամուլի ուսումնասիրությունը և այլն: Ավարտելով այս մոդուլը՝ ուսանողը կզարգացնի հաղորդակցության մի շարք կարևոր ունակություններ, ձեռք կբերի ինքնավստահություն, կկարողանա արդյունավետ և ակտիվ կերպով հաղորդակցվել ոչ միայն աշխատանքային ու մասնագիտական գործունեության ընթացքում, այլև՝ անձնական կյանքում, ուղղորդել և ղեկավարել այլոց աշխատանքը:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ուսումնառության անձնական նպատակների սահմանման և սահմանների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել ուսումնառության անձնական նպատակները, բ. կարող է բացահայտել ուսումնառության անձնական նպատակների սահմանները, գ. կարող է պլանավորել և կիրառել ուսումնառության անձնական նպատակների ձեռքբերմանն ուղղված ուսումնառության գործընթացները, դ. կարող է ներկայացնել ուսումնառության տարբեր եղանակների սահմանումները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Պարզ քեմաների և տեքստերի մասին բանավոր / գրավոր / տեղեկատվական հաղորդումների իրականացման կարողություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է օգտագործել բանավոր և գրավոր խոսքի ճիշտ կառուցվածք, բ. կարող է շարադրել պարզ տեղեկատվություն, կարծիքներ և գաղափարներ, գ. կարող է կատարել տեղեկատվության նպատակային առանձնացում և խմբավորում, դ. կարող է իրականացնել հաղորդում՝ ըստ իրավիճակի և լսարանի:
Ուսումնառության արդյունք 3	Երկխոսություններ ու քննարկումներ նախաձեռնելու, պահպանելու, վարելու և եզրափակելու կարողություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է կիրառել «ակտիվ ունկնդրման» ժամանակ օգտագործվող հմտությունները. 1. պարզաբանումներ ստանալու ձգտումը, 2. գրառումներ կատարելը, 3. ամփոփելը, բ. կարող է ազատ կերպով ձևակերպել, արտահայտել և պաշտպանել իր գաղափարները, մոտեցումները, տեսակետներն ու կարծիքները, գ. կարող է ցուցաբերել համոզելու և ներգրավելու կարողություն, դ. կարող է կատարել ճիշտ ամփոփում և եզրափակում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Սխեմաների, աղյուսակների, գծապատկերների, քարտեզների և նկարների մեկնաբանման կարողություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է նախանշել սխեմաների, աղյուսակների, գծապատկերների, քարտեզների և նկարների նշանակությունն ու դրանց միջև եղած տարբերությունները,

	բ. կարող է մեկնաբանման ընթացքում օգտագործել խոսքի ճիշտ և համոզիչ կառուցվածք:
Ուսումնառության արդյունք 5	Փաստաթղթավորման կատարման կարողություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել տարբեր փաստաթղթերն՝ ըստ դրանց նշանակության, բ. կարող է նախանշել տարբեր փաստաթղթերի օգտագործման տեղն ու դերը, գ. կարող է կատարել տարբեր տեսակի տեղեկատվությունների փաստաթղթավորում:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ԱԱՕ 4 - 09 - 001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է արտադրական կազմակերպություններում և գյուղացիական տնտեսություններում աշխատանքի անվտանգության վերաբերյալ ուսանողների մոտ գիտելիքներ, աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների իրականացման և առաջին օգնության կազմակերպման հմտություններ ձևավորելու նպատակով: Այն անհրաժեշտ է արտադրական ձեռնարկության / գյուղացիական տնտեսության բոլոր մակարդակների աշխատողներին:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Զկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Աշխատանքի պաշտպանության իրավական և կազմակերպչական դրույթների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է լուսաբանել աշխատանքի պաշտպանության վերաբերյալ իրավական ակտերը և օրենքները, բ. կարող է ներկայացնել կազմակերպություններում աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման ներքին նորմատիվային փաստաթղթերը, գ. կարող է պարզաբանել աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների խախտման հետ կապված պատասխանատվությունը, դ. կարող է նկարագրել աշխատանքի պաշտպանության նորմերի և կանոնների պահպանման նկատմամբ վերահսկողության ձևերն ու մեխանիզմները, ե. կարող է բացատրել արտադրությունում դժբախտ դեպքերի և պատահարների հետաքննության, փաստաթղթավորման ու հաշվառման կարգը, զ. կարող է պարզաբանել արտադրության տարբեր մակարդակների ղեկավարների պատասխանատվությունն աշխատանքի պաշտպանության նորմերի պահպանման վերաբերյալ:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կազմակերպություններում անվտանգության տեխնիկայի նորմերի և կանոնների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել տեխնոլոգիական սարքավորումների, մեխանիզմների և փոխադրամիջոցների շահագործման անվտանգության տեխնիկայի հիմնական պահանջները, բ. կարող է ներկայացնել էլեկտրաանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը, գ. կարող է պարզաբանել հրդեհաանվտանգության կանոնները և պաշտպանությունը, դ. կարող է բացատրել ճնշման տակ աշխատող սարքավորումների և մեխանիզմների անվտանգ շահագործման կանոնները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի վերաբերյալ պահանջների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել արտադրական սանիտարիայի և հիգիենայի հասկացությունները, բ. կարող է մեկնաբանել արտադրական միկրոկլիմայի վերաբերյալ նորմատիվային պահանջները, գ. կարող է բացատրել արտադրական աղմուկից և ցնցումներից պաշտպանվելու միջոցները,

	դ. կարող է ներկայացնել արտադրական լուսավորվածությանը ներկայացվող պահանջները և նորմերը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Առաջին օգնության կազմակերպման և դրա համար անհրաժեշտ միջոցների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ճիշտ կատարել արհեստական շնչառությունը, բ. կարող է ճիշտ կատարել սրտի աշխատանքի վերականգնումը, գ. կարող է դադարեցնել արնահոսությունը և դնել վիրակապ, դ. կարող է ցուցադրել կոտրվածքների վիրակապման կարգը, ե. կարող է ցուցաբերել առաջին օգնություն՝ այրվածքների դեպքում, զ. կարող է ցուցաբերել առաջին օգնություն՝ հոսանքահարման դեպքում:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀԱՄԱԿԱՐԳԶԱՅԻՆ ՕՊԵՐԱՏՈՐՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՕՊՀ-4-09-001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նախատեսում է ծանոթացնել համակարգչի կառուցվածքին և Windows օպերացիոն համակարգին, տալ տարրական գիտելիքներ Microsoft Office փաթեթի WORD տեքստային խմբագրի և Excel հաշվարկային ծրագրի մասին, ուսանողի մոտ զարգացնել տեքստային փաստաթղթերի պատրաստման, խմբագրման, դրանց ֆորմատավորման ու ձևավորման, փաստաթղթերի պահպանման, տպագրման, հաշվարկային փաստաթղթերի ստեղծելու, խմբագրելու, պարզագույն խնդիրների կազմելու և լուծելու, ինչպես նաև ինտերնետ ցանցում աշխատելու տարրական հմտություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Իմանալ համակարգչի կառուցվածքը, .տիրապետել Windows օպերացիոն համակարգին
Կատարման չափանիշներ	ա. իմանա սիստեմային բլոկի կառուցվածքը, բ. իմանա մոնիտորի կառուցվածքը, գ. իմանա մկնիկի կառուցվածքը, դ. իմանա ստեղնաշարի կառուցվածքը, ե. իմանալրացուցիչ սարքավորումների մասին, զ. իմանա աշխատանքային սեղանը և նրա կարգավորումները , խնդիրների վահանակը, արագ թողարկման և ինդիկացիոն վահանակները և նրանց կարգավորումները, Windows օպերացիոն համակարգի օբյեկտներն ու էլեմենտները, ֆայլ, թղթապանակ և պատուհան հասկացությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Հասկանալ WORD և EXCEL ծրագրերի նշանակությունը, կարողանալ բացատրել ծրագրերի կառուցվածքը, կարողանալ օգտագործել New, Open, Close և այլ՝ ստանդարտ և ֆորմատավորման վահանակների վրա գտնվող գործիքներ
Կատարման չափանիշներ	ա. իմանա Microsoft Word և Excel ծրագրերի պատուհանների կառուցվածքը, բ. ստեղծել նոր փաստաթուղթ Word և Excel ծրագրերով, գ. իմանա ստեղնաշարի օգնությամբ մուտքագրել տեքստ (առանց ֆորմատավորման), մեծատառ նշաններ (SHIFT կոճակի օգնությամբ), սիմվոլներ (SHIFT կոճակի օգնությամբ), թվանշաններ, դ. տեղաշարժել Տեքստային ցուցիչը տեքստի մեջ, ե. կատարել տարրական ուղղումներ և խմբագրումներ տեքստում, զ. փակել փաստաթուղթը, է. բացել առկա փաստաթուղթը, ը. իմանալ Zoom գործիքի հնարավորությունները, թ. մուտքագրել և կազմել հավարկային փաստաթղթեր:
Ուսումնառության արդյունք 3	Կարողանալ կատարել տեքստային և հաշվարկային փաստաթղթերի մուտքագրման, խմբագրման, ֆորմատավորման տարրական գործողություններ
Կատարման չափանիշներ	ա. նշել բառերը և տեքստային հատվածները, բ. կատարել մուտքագրված տեքստի պարզագույն ֆորմատավորում, գ. կատարել տողերի հավասարեցում, դ. փոխել միջտողային տարածությունները ,

	<p>ե. փոխել տեքստի գույնը Font Color գործիքով պատրաստել Word ծրագիրը հայերեն և օտար լեզվով տեքստ մուտքագրելու համար,</p> <p>զ. փոխել տեքստի գունային ֆոնը Highlight գործիքով,</p> <p>է. փոխել պարբերության խորությունները լուսանցքներից,</p> <p>ը. չեղյալ հայտարարել (հրաժարվել) ֆորմատավորման կատարված գործողությունները,</p> <p>թ. վերականգնել ֆորմատավորման չեղյալ հայտարարված գործողությունները,</p> <p>ժ. կրկնել ֆորմատավորման վերջին գործողությունը,</p> <p>ժա. Մենյուի File\Page Setup հրամանի օգնությամբ փոխել լուսանցքների խորությունները Top, Bottom, Left, Right թվային դաշտերի օգնությամբ, ընտրել էջի ուղղաձիգ (Portrait) կամ հորիզոնական (Landscape) դիրքերը, ընտրել թղթի չափերը Paper Size ցուցակի օգնությամբ,</p> <p>ժբ. պատճենել տեքստը,</p> <p>ժգ. տեղափոխել տեքստը,</p> <p>ժդ. տողադարձել տեքստը,</p> <p>ժե. համարակալել էջերը մենյուի Insert\Page Numbers... հրամանով:</p>
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	Կարողանալ պահպանել փաստաթուղթը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. իմանա փաստաթղթերի պահպանման իմաստը,</p> <p>բ. պահպանել նոր ստեղծված փաստաթուղթը,</p> <p>գ. պահպանել փաստաթղթում կատարված ընթացիկ ֆորմատավորումները և փոփոխությունները:</p>
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	Կարողանալ կազմել և խմբագրել աղյուսակներ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. պատրաստել աղյուսակ,</p> <p>բ. աղյուսակի մեջ մուտքագրել տեքստ,</p> <p>գ. կատարել ուղղումներ ու լրացումներ աղյուսակի մեջ,</p> <p>դ. ավելացնել նոր տողեր և նոր սյուներ աղյուսակի մեջ,</p> <p>ե. ջնջել աղյուսակի տողերը և սյուները,</p> <p>զ. փոխել սյունակի լայնությունը Մկնիկի օգնությամբ,</p> <p>է. փոխել տողի բարձրությունը Մկնիկի օգնությամբ,</p> <p>ը. փոխել աղյուսակի գծերի գույնը ,</p> <p>թ. գունավորել աղյուսակի տողը և սյունը:</p>
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 6	Տեքստային և հաշվարկային փաստաթղթերում ներդնել գրաֆիկական օբյեկտներ, դրանց հետ կատարել տարրական խմբագրման գործողություններ
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. կարողանա գծագրել գրաֆիկական օբյեկտներ,</p> <p>բ. կարողանա գծագրել գրաֆիկական օբյեկտներ՝ օգտագործելով Autoshapec պատուհանի պատրաստի ձևերը,</p> <p>գ. կարողանա գծագրել կանոնավոր պատկերներ,</p> <p>դ. կարողանա ֆորմատավորել գրաֆիկական օբյեկտները՝ տեղափոխել դրանք փաստաթղթի տարբեր տարածքներ, պատճենել, պատել, շրջել, փոխել չափերը,</p> <p>ե. կարողանա խմբավորել գրաֆիկական օբյեկտները,</p> <p>զ. կարողանա հավասարեցնել գրաֆիկական օբյեկտները իրար նկատմամբ,</p> <p>է. կարողանա գծագրել տեքստային բլոկներ,</p> <p>ը. կարողանա գունավորել գրաֆիկական օբյեկտները,</p> <p>թ. կարողանա անգամավորել գրաֆիկական օբյեկտները,</p> <p>ժ. կարողանա ստվերավորել գրաֆիկական օբյեկտները:</p>
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 7	Կարողանալ տպագրել փաստաթուղթը
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. նախադիտման ռեժիմում թերթի փաստաթուղթը,</p> <p>բ. իմանա Print պատուհանի ֆունկցիաները,</p> <p>գ. տպագրի փաստաթուղթը:</p>
ՈՒՏՈՒՆԱԶՈՒՅՈՒՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 8	Ունենալ ինտերնետում աշխատելու իմացություն
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. իմանալ Ինտերնետ հասկացության նշանակությունը,</p> <p>բ. ճանաչել Internet Explorer ծրագիրը, իմանալ դրա նշանակությունը,</p> <p>գ. իմանալ Ինտերնետային Հասցե հասկացությունը,</p> <p>դ. իմանալ History հրամանի նշանակությունը,</p> <p>ե. իմանալ Favorites հրամանի նշանակությունը,</p> <p>զ. իմանալ Stop հրամանի նշանակությունը,</p>

	<p>է. իմանալ Refresh հրամանի նշանակությունը,</p> <p>ը. իմանալ Back և Forward կոճակների նշանակությունը,</p> <p>թ. պատճենել տեքստային ինֆորմացիան ինտերնետային էջից,</p> <p>ժ. պատճենել գրաֆիկական ինֆորմացիան ինտերնետային էջից,</p> <p>ժա. իմանալ ինֆորմացիայի որոնման ինտերնետային ծառայությունները,</p> <p>ժբ. ըստ չափանիշների որոնել ինֆորմացիա,</p> <p>ժգ. ճիշտ օգտվել ինֆորմացիայի որոնման ինտերնետային ծառայություններից,</p> <p>ժդ. իմանալ էլեկտրոնային փոստի նշանակությունը,</p> <p>ժե. ուղարկել և ստանալ էլեկտրոնային նամակներ:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՀՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ԸԱՀ-4-09-001
Մոդուլի նպատակը	Սովորողին տալ գիտելիքներ աշխատանքային գործունեության ընթացքում հաջողության հասնելու նախապայմանների մասին, ինչպես նաև ձևավորել ցանկացած բնագավառում անհրաժեշտ աշխատանքային կուլտուրա և էթիկա դրսևորելու, ղեկավարի և գործընկերների հետ արդյունավետ հարաբերվելու, առաջացած աշխատանքային խնդիրներն ընկալելու և համապատասխան լուծումներ տալու կարողություններ:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ռեսուլտառության արդյունք 1	Տիրապետել աշխատանքի տեղավորվելու կարողությունների:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է շարադրում գործող աշխատանքային օրենսգրքի անհրաժեշտ դրույթները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի ընդունվելու և դրանից ազատվելու համար անհրաժեշտ բոլոր գործընթացները.</p> <p>գ. ճիշտ է կազմում գրավոր ինքնակենսագրություն (CV).</p> <p>դ. ճիշտ և մանրամասն բանավոր ներկայացնում է իր կենսագրությունը:</p>
Ռեսուլտառության արդյունք 2	Դրսևորել անհրաժեշտ վերաբերմունք աշխատանքի և աշխատավայրի նկատմամբ:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի և շրջապատի նկատմամբ դրական տրամադրվելու կարողությունները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում գործերընկերների նկատմամբ հարգալից վերաբերմունքի և արդյունավետորեն հարաբերվելու օրինակներ.</p> <p>գ. առաջադրված իրավիճակում ցուցաբերում է պատասխանատվության դրսևորումներ.</p> <p>դ. ցուցաբերում է գործընկերոջը և ղեկավարին ուշադիր լսելու և հասկանալու դրսևորումներ:</p>
Ռեսուլտառության արդյունք 3	Տիրապետել աշխատանքի կուլտուրային և էթիկային, արդյունավետ աշխատել թիմում:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում կազմակերպության նպատակները, արժեքները և կիրառվող ընդհանուր աշխատանքային մեթոդները, աշխատանքային և միջանձնային հարաբերությունները.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում թիմային խնդիրների լուծման մեթոդները,</p> <p>դ. թիմային աշխատանքի առաջադրված իրավիճակում դրսևորում է անհրաժեշտ վարքագիծ՝ ցուցաբերելով փոխօգնություն, համբերատարություն, նվիրվածություն աշխատանքին և ընկերներին:</p> <p>ե. ճիշտ վերաբերմունք է դրսևորում և հարգալից է կոնֆլիկտային գործընկերների նկատմամբ.</p> <p>զ. առաջարկում է խնդրի ճիշտ լուծումներ առաջադրված պրոբլեմային իրավիճակում:</p>
Ռեսուլտառության արդյունք 4	Իմանալ աշխատանքում հաջողության հասնելու նախապայմանները և պատշաճ հարաբերվի ղեկավարի հետ:
Կատարման չափանիշներ	ա. ճիշտ է բացատրում աշխատանքային կարգապահության և

	<p>ճշտապահության կարևորությունը.</p> <p>բ. ճիշտ է ներկայացնում ղեկավարի հետ հարաբերվելու ձևերը, իր և ղեկավարի իրավունքներն ու պարտականությունները.</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում աշխատանքի արդյունավետության ու որակի ապահովման ընդհանուր սկզբունքները:</p>
Ուսումնառության արդյունք 5	Դրսևորել քննադատական մտածողություն:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է գնահատում տեղեկատվության հուսալիության և զգացմունքայնության աստիճանը.</p> <p>բ. ստացած տեղեկատվությունը ճիշտ և արդյունավետորեն համադրում է առկա գիտելիքների հետ.</p> <p>գ. իրականացնում է կառուցողական քննադատություն և ճիշտ է բացատրում կառուցողական քննադատության կարևորությունը:</p>
Ուսումնառության արդյունք 6	Կառավարել սթրեսը և ժամանակը, լուծել պրոբլեմներ և կոնֆլիկտներ:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. ճիշտ է ներկայացնում սթրեսի կանխարգելման և անխուսափելի սթրեսին դիմակայելու մեթոդները.</p> <p>բ. ճիշտ է կազմում իր աշխատաքնային պլանը (պայմանական աշխատանքային պլան).</p> <p>գ. ճիշտ է ներկայացնում ժամանակի արդյունավետ օգտագործման միջոցները:</p> <p>դ. բացահայտում է և ճիշտ է սահմանում պրոբլեմը տրված իրավիճակում,</p> <p>ե. ճիշտ է վերլուծում պրոբլեմը, տալիս է լուծման ճիշտ տարբերակ և գնահատում արդյունքը.</p> <p>զ. բացահայտում է ցանկացած կոնֆլիկտի պատճառները.</p> <p>է. ճիշտ է ներկայացնում կոնֆլիկտի կանխարգելման եղանակները, կարողանում է տալ դրանց արագ ու արդյունավետ լուծումներ:</p>

Աղյուսակ 2

Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարության» մասնագիտության հիմնական կրթական ծրագրի ընդհանուր մասնագիտական և հատուկ մասնագիտական կարողությունների մոդուլներ

ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒԴԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ՄԵԼԻՈՐԱՏԻՎ, ԵՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ԵՎ ՄԵՔԵՆԱՅԱՑՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴԸ 4 - 09 - 001
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է բարձրորակ հողաշինարար մասնագետներ պատրաստելու, ընդհանուր նշանակության գյուղատնտեսական, մելիորատիվ և շինարարական մեքենաներն ուսումնասիրելու նպատակով: Այն անհրաժեշտ է նաև գյուղատնտեսական, մելիորատիվ և շինարարական մեքենաներին ներկայացվող աշխատանքային հիմնական պահանջներն ու մեքենաների դասակարգման մոտեցումներն ուսումնասիրելու համար:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Գյուղատնտեսական մեքենաների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. կարող է ներկայացնել վար անող և փխրեցնող մեքենաները,</p> <p>բ. կարող է ներկայացնել ցանք կատարող և վնասատուների դեմ պայքարի համար նախատեսված մեքենաները,</p> <p>գ. կարող է ներկայացնել հնձող և կալտող մեքենաները,</p> <p>դ. կարող է տարբեր գյուղատնտեսական աշխատանքների համար կատարել համապատասխան գյուղատնտեսական մեքենաների ճիշտ ընտրություն:</p>
Ուսումնառության արդյունք 2	Մելիորատիվ մեքենաների և սարքավորումների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. կարող է ներկայացնել ռոտորային և կոմբինացված խրամուղափորները,</p> <p>բ. կարող է ներկայացնել ջրանցքների հատակը և շեպերը</p>

	<p>հարթագծող մեքենաները, գ. կարող է ներկայացնել բետոնե և երկաթբետոնե պատյան պատրաստող մեքենաները, դ. կարող է ներկայացնել էկրանապատման և սալահատակման մեքենաները, ե. կարող է ներկայացնել թփահատ և կոճղահան մեքենաները, զ. կարող է ներկայացնել քարիավաք մեքենաները և սարքավորումները, է. կարող է ներկայացնել ջրման նախապատրաստող և արհեստական անձրևացման մեքենաներն ու սարքավորումները, ը. կարող է տարբեր մեխորատիվ աշխատանքների համար կատարել համապատասխան մեխորատիվ մեքենաների և սարքավորումների ճիշտ ընտրություն:</p>
Ուսումնառության արդյունք 3	Շինարարական մեքենաների, սարքավորումների և գործիքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. կարող է ներկայացնել առանցքակալների, ճոպանների, զսպանակների, վերականգնիչների և ուժային տեղակայանքների աշխատանքների սկզբունքը, բ. կարող է տարբերակել տարատեսակ տրակտորները, ավտոմեքենաները և կարապիկները, գ. կարող է ներկայացնել վերամբարձ կռունկներն ու փոխադրիչները, դ. կարող է տարբերակել բեռնման և բեռնաթափման մեքենաները, ե. կարող է ներկայացնել հողափոր մեքենաները՝ միաշերտի և բազմաշերտի էքսկավատորները, բուլդոզերները, սկրեպերներն ու գլխոները, զ. կարող է տարբերակել շաղախաբետոնային խառնուրդ պատրաստող, տեղափոխող և տեղադրող մեքենաները, է. կարող է ներկայացնել ամրանների պատրաստման մեքենաները, ը. կարող է մատնանշել փայտամշակման հաստոցները, թ. կարող է ներկայացնել ցցային աշխատանքների համար նախատեսված սարքավորումները, ժ. կարող է տարբեր շինարարական և մոնտաժային աշխատանքների համար կատարել համապատասխան շինարարական մեքենաների, սարքավորումների ու գործիքների ճիշտ ընտրություն:</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ: ԳԱՂԱՓԱՐ ՀՈՂԻ ՄԱՍԻՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴԸ 4 - 09 - 002
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է ուսանողների մոտ հողի մասին ընդհանուր պատկերացում ձևավորելու և նրանց կողմից հողառաջացնող գործոնները, հողի կազմն ու կառուցվածքը, հատկանիշները, աշխարհագրական տեղաբաշխման առանձնահատկությունները, ՀՀ հիմնական հողատեսակները և դրանց տնտեսական նպատակներով յուրացվածության մակարդակն ու օգտագործման ներկա վիճակն ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	«Հող» և «հողմահարում» հասկացությունների, հողառաջացնող հիմնական մայրապարների և դրանց հողմահարման առանձնահատկությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. կարող է սահմանել «հող» հասկացությունը, բ. կարող է սահմանել «հողմահարում» հասկացությունը, գ. կարող է ներկայացնել հողը, որպես բնական մարմին, դ. կարող է բացատրել՝ ի՞նչ է մայրապարը և որո՞նք են հողառաջացնող հիմնական մայրապարները, ե. կարող է մեկնաբանել հողմահարման երևույթը և հողմահարման տեսակները (ֆիզիկական, քիմիական, կենսաբանական կամ օրգանական), զ. կարող է ներկայացնել հողառաջացնող տարբեր մայրապարների</p>

	քիմիական, մեխանիկական և հանքաքանական կազմը, է. կարող է ներկայացնել հողառաջացնող տարբեր մայրապարների հողմահարման առանձնահատկությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Հողառաջացնող հիմնական գործոնների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողառաջացնող գործոնների ընդհանուր սխեման, բ. կարող է բացատրել մակերևույթի անհարթությունների (ռելիեֆի) ձևակազմական տարրերի հողառաջացնող դերը, գ. կարող է լուսաբանել տարածքի երկրաբանական հիմքի առանձնահատկությունների հողառաջացնող դերը, դ. կարող է պարզաբանել տարածքի ջրաբանաերկրաբանական առանձնահատկությունների հողառաջացնող դերը, ե. կարող է նկարագրել բուսածածկույթի հողառաջացնող դերը, զ. կարող է նկարագրել կենդանի օրգանիզմների հողառաջացնող դերը, է. կարող է ձևակերպել մարդու տնտեսական գործունեության հետևանքների հողառաջացնող դերը, ը. կարող է մեկնաբանել ժամանակի դերակատարությունը հողառաջացման ընդհանուր գործընթացում:
Ուսումնառության արդյունք 3	Հողի կազմի և կառուցվածքի իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է կազմել հողի մորֆոլոգիական (ձևակազմական) պրոֆիլը (ուղղաձիգ կտրվածքը), բ. կարող է պարզաբանել հողի ծագումնաբանորեն փոխկապակցված հորիզոնների հաջորդական դասավորությունը, գ. կարող է չափագրել հողի հզորությունը, դ. կարող է ներկայացնել հողի երանգավորման կախվածությունը հումուսի քիմիական կազմից, ե. կարող է ներկայացնել հողի կառուցվածքը և կառուցվածքային (ագրեգատային) բաղադրիչները, զ. կարող է մեկնաբանել հողերի դասակարգումն՝ ըստ մեխանիկական կազմի և ագրեգատային կառուցվածքի, է. կարող է գնահատել հողերն՝ ըստ մեխանիկական կազմի, ը. կարող է տարանջատել հողերի ագրոնոմիական գնահատման սկզբունքներն՝ ըստ ագրեգատային կառուցվածքի:
Ուսումնառության արդյունք 4	Հողի հատկանիշների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողի օրգանական նյութերը, բ. կարող է լուսաբանել հողի ֆիզիկական հատկությունները, գ. կարող է ներկայացնել հողի ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները, դ. կարող է մեկնաբանել հողի ջրային հատկությունները և ջրային վարքը (ռեժիմը), ե. կարող է բացատրել հողի օդային հատկությունները և օդային վարքը, զ. կարող է պարզաբանել հողի ջերմային հատկությունները և ջերմային վարքը, է. կարող է ներկայացնել հողի սննդային վարքը, ը. կարող է սահմանել «հողի բերրիությունը», թ. կարող է առանձնացնել հողի բերրության բարձրացման միջոցառումները:
Ուսումնառության արդյունք 5	Հողերի աշխարհագրական տեղաբաշխման առանձնահատկությունների և ՀՀ հիմնական հողատեսակների յուրացվածության ժամանակակից պատկերի իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողերի լայնակի - հորիզոնական տեղաբաշխման առանձնահատկություններն՝ ըստ բնական զոնաների, բ. կարող է մեկնաբանել հողերի ուղղաձիգ - վերընթաց տեղաբաշխման առանձնահատկություններն՝ ըստ լանդշաֆտային գոտիների, գ. կարող է պարզաբանել տարբեր հողատեսակների յուրացման հնարավորությունները, դ. կարող է լուսաբանել և համեմատել ՀՀ հիմնական

	ողատեսակների տնտեսական յուրացվածությունը:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԵՐԿՐԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՊԸ 4 - 09 - 003
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է Երկրագնդի ներքին կառուցվածքն ու կազմությունը, զարգացման երկրաբանական պատմությունը, մակերեսային և խորքային երևույթները, երկրակեղևի, հատկապես՝ դրա արտաքին թաղանթում պարունակվող ստորերկրյա ջրերի ծագումն ու պաշարները, ինչպես նաև ինժեներաերկրաբանական երևույթներն ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Զկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ռեսուլտատային արդյունք 1	Երկրաբանության հիմնական բաժինների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել երկրաբանության ուսումնասիրման առարկան, բ. կարող է ներկայացնել երկրաբանության հիմնական խնդիրները, գ. կարող է առանձնացնել երկրաբանության հիմնական բաժինները. դ. կարող է մեկնաբանել ջրաերկրաբանության հիմունքները, ե. կարող է մեկնաբանել ինժեներաերկրաբանության հիմունքները:
Ռեսուլտատային արդյունք 2	Երկրագնդի ֆիզիկական հատկությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել Երկրագնդի ձևի մասին ժամանակակից պատկերացումները, բ. կարող է ներկայացնել Երկրագնդի չափերը, գ. կարող է ներկայացնել Երկրագնդի խտությունը, դ. կարող է մեկնաբանել Երկրագնդի ջերմային վիճակը:
Ռեսուլտատային արդյունք 3	Աշխարհագրական թաղանթի ոլորտային կառուցվածքի իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել մթնոլորտն (աթմոսֆերան)՝ ընդհանուր կողմերով, բ. կարող է ներկայացնել ջրոլորտն (հիդրոսֆերան)՝ ընդհանուր կողմերով, գ. կարող է ներկայացնել քարոլորտն (լիթոսֆերան)՝ ընդհանուր կողմերով, դ. կարող է ներկայացնել կենսոլորտն (բիոսֆերան)՝ ընդհանուր կողմերով:
Ռեսուլտատային արդյունք 4	Երկրագնդի ջրաերկրաբանական պայմանների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է բացատրել ջրի մեծ և փոքր շրջապտույտները, բ. կարող է բացատրել երկրակեղևում ջրի բաշխման առանձնահատկությունները, գ. կարող է ներկայացնել ստորերկրյա ջրերի ձևավորման եղանակները, դ. կարող է մեկնաբանել ստորերկրյա ջրերի դասակարգումը և տարանջատել դրանց տեսակները, ե. կարող է ներկայացնել ստորերկրյա ջրերի ֆիզիկաքիմիական հատկությունները:
Ռեսուլտատային արդյունք 5	Երկրագնդի ինժեներաերկրաբանական պայմանների ու երևույթների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել մայրապարների դասակարգումն՝ ըստ ֆիզիկամեխանիկական հատկությունների, բ. կարող է ներկայացնել մայրապարների դասակարգումն՝ ըստ առաջացման պայմանների, գ. կարող է բացատրել փլուզման և ապարաթափվածքի երևույթները, դ. կարող է բացատրել սողանքային և սելավային երևույթները, ե. կարող է ապահովել քաղաքացիական և արդյունաբերական կառույցների ու շենքերի համար բավարար նյութեր:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՊԸ 4 - 09 - 004
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է գյուղատնտեսությունը՝ որպես տնտեսության արտադրական (նյութական) ոլորտի ընդգծված համալիր

	ուսումնասիրելու նպատակով: Այն կօգնի ուսանողներին՝ տիրապետել գյուղատնտեսության (երկրագործության և անասնապահության) առանձնահատկություններին, զարգացման հիմնախնդիրներին և ժամանակակից առաջընթացի միտումներին, ինչպես նաև ազգաբնակչությանը գյուղատնտեսական մթերքով ու արդյունաբերական հումքով ապահովելու շարունակաբար աճող պահանջների բավարարման միջոցառումներին:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Գյուղատնտեսության նշանակության և գյուղատնտեսական հողահանդակների մշակման խնդիրների ու ձևերի իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է պարզաբանել գյուղատնտեսության տեղն ու դերը ՀՀ ազգային տնտեսության ներկայիս կառուցվածքում, բ. կարող է մեկնաբանել ագրոարդյունաբերական համալիրի նշանակությունը ՀՀ տնտեսության զարգացման գերակա ուղղությունների շարքում, գ. կարող է ներկայացնել գյուղատնտեսական հողահանդակների մշակման գործիքները, դ. կարող է օգտագործել գյուղատնտեսական հողահանդակների մշակման արդիական գործիքներն ու սարքավորումները, ե. կարող է ներկայացնել լեռնալանջերի յուրացման առանձնահատկությունները, զ. կարող է բացահայտել հողահանդակների մշակման գործում մակերևույթի հորիզոնական և խորքային մասնատվածության հարուցած դժվարությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ցանքաշրջանառությունների դասակարգման և սխեմաների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է ներկայացնել ՀՀ գյուղատնտեսության համախառն արտադրանքի կառուցվածքում երկրագործության և անասնապահության հարաբերակցության փոփոխությունները, բ. կարող է պարզաբանել ՀՀ գյուղատնտեսության մասնագիտացման հիմնական ուղղությունները, գ.կարող է մեկնաբանել ՀՀ ցանքատարածքների կառուցվածքային փոփոխությունները հետխորհրդային ժամանակաշրջանում, դ. կարող է ներկայացնել ՀՀ-ում կիրառվող ցանքաշրջանառությունների սխեմաները, ե.կարող է բացատրել ՀՀ – ում կիրառվող ցանքաշրջանառությունների շրջապտույտի (ռոտացիայի) ավանդական և ոչ ավանդական եղանակները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Հողերի բերրիության բարձրացման հիմնական գործոնների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողերի բերրիության բարձրացման կենսաբանական գործոնները, բ. կարող է բացատրել հողերի բերրիության բարձրացման ագրոքիմիական գործոնները, գ. կարող է մեկնաբանել հողերի բերրիության բարձրացման ագրոֆիզիկական գործոնները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՂԸ 4 - 09 - 005
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է գյուղատնտեսության ենթաճյուղերից երկրագործության (բուսաբուծության) կառուցվածքային առանձնահատկությունները և հողը՝ որպես գյուղատնտեսական արտադրության հիմնական միջոց ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը յուրացնելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Գյուղատնտեսագիտության հիմունքներ»՝ ՀՂԸ 4 – 09 – 004 մոդուլը:

Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1 Կատարման չափանիշներ	Ղաշտավարության հիմունքների իմացություն: ա. կարող է նկարագրել սերմերի պահեստավորման միջոցառումները, բ. կարող է նկարագրել սերմերի տեսակավորման միջոցառումները, գ. կարող է նկարագրել սերմերի որակավորման միջոցառումները, դ. կարող է բացատրել սերմերի նախապատրաստումը ցանքին, ե. կարող է մեկնաբանել դաշտային մշակաբույսերի խմբավորման սկզբունքները և խմբերը, զ. կարող է պարզաբանել դաշտային մշակաբույսերի աճեցման առանձնահատկությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2 Կատարման չափանիշներ	Բանջարաբուծության հիմունքների իմացություն: ա. կարող է ներկայացնել բանջարային մշակաբույսերի ընդհանուր բնութագիրը, բ. կարող է ներկայացնել բանջարային մշակաբույսերի կենսաբանական հատկությունները, գ. կարող է մեկնաբանել բաց գրունտի բանջարաբուծության առանձնահատկությունները, դ. կարող է ներկայացնել բաց գրունտի բանջարաբուծության բնագավառում կիրառվող ագրոտեխնիկական միջոցառումները, ե. կարող է ներկայացնել ծածկված գրունտի բանջարաբուծության առանձնահատկությունները, զ. կարող է ներկայացնել ծածկված գրունտի բանջարաբուծության բնագավառում կիրառվող ագրոտեխնիկական միջոցառումները, է. կարող է ներկայացնել բանջարաբուծության ոլորտում կիրառվող քիմիական նյութերն ու պարարտանյութերի տեսակները:
Ուսումնառության արդյունք 3 Կատարման չափանիշներ	Պտղաբուծության հիմունքների իմացություն: ա. կարող է ներկայացնել պտղահատապտղային բույսերի բուսաբանական նկարագիրը, բ. կարող է ներկայացնել պտղահատապտղային բույսերի խմբավորման սկզբունքները և խմբերը, գ. կարող է բացատրել պտղահատապտղային բույսերի բազմացման եղանակները, դ. կարող է բացատրել երիտասարդ ծառերի ձևավորման ընթացքը, հասակային շրջանները և էտը, ե. կարող է ընտրել պտղաբերող ծառերի խնամքի և էտման գործիքները, զ. կարող է նկարագրել պտուղների և հատապտուղների բերքահավաքի ու պահպանման միջոցառումները:
Ուսումնառության արդյունք 4 Կատարման չափանիշներ	Խաղողագործության հիմունքների իմացություն: ա. կարող է բացատրել խաղողագործության հիմնական առանձնահատկությունները, բ. կարող է ներկայացնել խաղողի այգիների համար հողհատկացումների պահանջները, գ. կարող է նկարագրել խաղողի բուսաբանական և կենսաբանական հատկությունները, դ. կարող է տարբերակել խաղողի արդյունագործական և սեղանի սորտերը, ե. կարող է նկարագրել խաղողի մշակության տեխնիկան, զ. կարող է նկարագրել խաղողի բերքահավաքի կազմակերպման և իրականացման սխեմաները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ` «ԱՆԱՍՆԱՊԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՊՀ 4 - 09 - 006
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է բնակչության` գյուղատնտեսական մթերքների և արդյունաբերական հումքի նկատմամբ հարաճուն պահանջների բավարարման գործընթացները, անասնապահության զարգացման հիմնախնդիրները, գյուղատնտեսական կենդանիների համար կերի կայուն բազա ստեղծելու միջոցառումները, բնական կերային

	հողատեսքերի կազմակերպմանը ներկայացվող պահանջներն ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար, ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Երկրագործության հիմունքներ»՝ ՀԴՇ 4 - 09 - 005 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ռեսուրսային արդյունք 1	ՀՀ-ում անասնապահության զարգացման հիմնախնդիրների և գյուղատնտեսական կենդանիների մթերատվության հիմնական ուղղությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել ՀՀ - ում անասնապահության զարգացման հիմնախնդիրները, բ. կարող է բացատրել գյուղատնտեսական կենդանիների մթերատվության հիմնական ուղղությունները. կաթնատու, մսատու, ձվատու, բրդատու:
Ռեսուրսային արդյունք 2	Գյուղատնտեսական կենդանիների պահվածքի ձևերի իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է ներկայացնել գյուղատնտեսական կենդանիների պահվածքի ձևերը. արոտային, մուրային, արոտամուրային, բ. կարող է նկարագրել գյուղատնտեսական կենդանիների պահվածքի ձևերի գոտիական բաշխվածությունը ՀՀ տարածքում:
Ռեսուրսային արդյունք 3	Գյուղատնտեսական կենդանիների արոտների և կերատեսակների նկատմամբ առաջադրվող պահանջների ու գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրման նորմաների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է ներկայացնել գյուղատնտեսական կենդանիների արոտների նկատմամբ պահանջները, բ. կարող է ներկայացնել գյուղատնտեսական կենդանիների կերակրման նորմաները, գ. կարող է նկարագրել կերատեսակների նկատմամբ առաջադրվող պահանջները:
Ռեսուրսային արդյունք 4	Գյուղատնտեսական կենդանիների նախիրների, հոտերի ու երամակների ձևավորման սկզբունքների և արոտավայրերի արդյունավետ օգտագործման առանձնահատկությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել նախիրների ձևավորման սկզբունքները, բ. կարող է ներկայացնել հոտերի ու երամակների ձևավորման սկզբունքները, գ. կարող է նկարագրել արոտավայրերի առավել արդյունավետ օգտագործման համակարգերը, դ. կարող է ներկայացնել ՀՀ – ում արոտավայրերի օգտագործման արդյունավետության բարձրացմանը միտված ժամանակակից միջոցառումները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ՀՈՂԱՇԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ԳԾԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴՇ 4 - 09 - 007
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է հարթության վրա տարածական պատկերների կառուցման եղանակները, ինչպես նաև տարածականորեն տրված պատկերներով երկրաչափական բնույթի խնդիրների լուծման եղանակներն ուսումնասիրելու և դրանք հիմնավորելու նպատակով: Այն կօժանդակի ուսանողների կողմից գյուղատնտեսական հողատեսքերի գծագրման պայմանական նշանները տիրապետելուն:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ռեսուրսային արդյունք 1	Գծագրական գործիքներով աշխատելու և գծագրման համակարգչային

	տեխնիկային տիրապետելու սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել գծագրական հիմնական գործիքները, բ. կարող է աշխատել գծագրական գործիքներով, գ. կարող է կառուցել ուղիղ և թեք գծեր՝ աստիճանական աճման կարգով, դ. կարող է բացատրել գծագրման համակարգչային տեխնիկայով աշխատելու սկզբունքներն՝ ըստ AutoCad համակարգչային ծրագրի:
Ուսումնառության արդյունք 2	Կետի պրոեկտման, ուղղի պրոեկցիաների կառուցման և հարթությունների պտտման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է կառուցել կետի պրոեկցիան, բ. կարող է կառուցել ուղղի պրոեկցիան, գ. կարող է կառուցել հարթության պրոեկցիան, դ. կարող է կատարել ուղիղ գծի հատվածի պտտում պրոեկցիաների հարթություններին ուղղահայաց առանցքի շուրջը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Գյուղատնտեսական հողատեսքերի գծագրման պայմանական նշաններին տիրապետելու սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է տուշով պատկերել գյուղատնտեսական հողատեսքերի եզրագծերը, բ. կարող է գունաներկել գյուղատնտեսական հողատեսքերի առանձնացված ուրվագծերը, գ. կարող է գծագրել համապատասխան պայմանական նշանները, դ. կարող է ներկայացնել հիմնական տառատեսակներն ու տառաձևերը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Գյուղատնտեսական հողատեսքերի գունավորման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է բացատրել գյուղատնտեսական հողատեսքերի գունավորման սկզբունքները՝ համակարգչային տեխնիկայով, բ. կարող է կազմել և ձևավորել հողաշինարարական հատակագծեր:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳԵՈՂԵԶԻԱ: ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՊԸ 4 - 09 - 008
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է հարթության վրա Երկրագնդի ֆիզիկական մակերևույթի պատկերման, չափագրման և հաշվարկման սկզբունքային մոտեցումներն ուսումնասիրելու նպատակով: Այն կօգնի տիրապետել հողաշինարարական աշխատանքների իրականացման ժամանակակից արդյունավետ մեթոդներին:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Գեոդեզիայի ուսումնասիրման առարկայի և խնդիրների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել գեոդեզիայի ուսումնասիրման առարկան, բ. կարող է ներկայացնել գեոդեզիայի ժամանակակից խնդիրները, գ. կարող է ներկայացնել գեոդեզիական աշխատանքներում կիրառվող գործիքներն ու սարքավորումները, դ. կարող է մեկնաբանել գեոդեզիայի դերն ու նշանակությունը հողաշինարարական աշխատանքներում:
Ուսումնառության արդյունք 2	Երկրագնդի ֆիզիկական մակերևույթի վրա կատարվող պարզագույն հանույթների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ցուցադրել երկրաչափագրական գործիքները և օգտվել դրանցից, բ. կարող է ցուցադրել երկրաչափագրական սարքավորումները և օգտվել դրանցից, գ. կարող է կատարել տեղանքի պարզագույն տեղագրական հանույթ, դ. կարող է կատարել տեղանքի պարզագույն դաշտային հանույթ, ե. կարող է կատարել տեղանքի պարզագույն բուսոլային հանույթ:
Ուսումնառության արդյունք 3	Գրաֆիկական և մեխանիկական եղանակներով մակերեսների

	հաշվման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է անալիտիկ եղանակով հաշվել հողատեսքերի մակերեսները, բ.կարող է գրաֆիկական եղանակով հաշվել հողատեսքերի մակերեսները, գ.կարող է մեխանիկական եղանակով հաշվել հողատեսքերի մակերեսները, դ. կարող է պալետկայի օգտագործմամբ հաշվել հողատեսքերի մակերեսները, ե. կարող է կազմել հողերի էքսպլիկացիա:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳԵՈՂԵԶԻԱ: ԹԵՈՂՈՒԽՏԱՅԻՆ ՀԱՆՈՒՅԹ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՂԸ 4 - 09 - 009
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է թեոդոլիտի կառուցվածքը, թեոդոլիտային հանույթի կատարման սկզբունքները և թեոդոլիտային հանույթից ստացվող դաշտային նյութերի մշակումն ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Գեոդեզիա: Ընդհանուր հիմունքներ»՝ ՀՂԸ 4 - 09 - 008 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Թեոդոլիտի կառուցվածքի և աշխատանքային սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել թեոդոլիտի աշխատանքային մասերը, բ. կարող է ներկայացնել թեոդոլիտից օգտվելու կարգը, գ. կարող է իրականացնել թեոդոլիտային ճիշտ հաշվարկներ, դ. կարող է բացատրել թեոդոլիտի դերը չափագրական տարաբնույթ աշխատանքներում:
Ուսումնառության արդյունք 2	Թեոդոլիտային հանույթի առաջնահերթությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել թեոդոլիտային հանույթի հաջորդական քայլերը, բ. կարող է կատարել հորիզոնական հեռավորությունների և անկյունների ճիշտ չափագրում, գ. կարող է կատարել ուղղաձիգ հեռավորությունների և անկյունների ճիշտ չափագրում, դ. կարող է ներկայացնել գեոդեզիական ուղիղ և հակադարձ խնդիրների լուծման եղանակները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Գեոդեզիական (երկրաբաշխական) ցանցի կառուցման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել գեոդեզիական ցանցի հիմնական տարրերը, բ. կարող է կազմել տեղանքի գեոդեզիական ցանցը, գ. կարող է գնահատել տեղանքի գեոդեզիական ցանցի հողաշինարարական նշանակությունը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ՝ «ԳՐՈՒՆՏՆԵՐԻ ՄԵՆԱՆԻԿԱ ԵՎ ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՅՈՒԹԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՂԸ 4 - 09 - 010
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է ճարտարագիտական բնահողագիտության հիմունքները, մասնավորապես, ճարտարագիտական բնահողերում առաջացող լարումների որոշարկման առավել նպատակահարմար եղանակները, ինչպես նաև ճարտարագիտական բնահողերի ամրության ու կարողունակության որոշման և հաշվարկման արդյունավետ եղանակները, շինարարական նյութերն ու դրանց կիրառման բնագավառներն ուսումնասիրելու և դրանք հստակեցնելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար, ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Երկրաբանության հիմունքներ»՝ ՀՂԸ 4 - 09 - 003 մոդուլը:

Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ռեսուլտատային արդյունք 1	Բնահողերի հատկությունների և դրանց բարելավման եղանակների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել «բնահող» հասկացությունը, բ. կարող է ներկայացնել բնահողի տեսակները, գ. կարող է բացատրել բնահողի հատկությունները, դ. կարող է պարզաբանել բնահողերում առաջացող լարումների պատճառներն ու բաշխման օրինաչափությունները, ե. կարող է լուսաբանել բնահողերի բարելավման արդյունավետ եղանակները, զ. կարող է բացատրել բնահողերի ամրության և կայունության խախտման պատճառները, է. կարող է նկարագրել բնահողերի ամրության և կարողունակության գնահատման եղանակները:
Ռեսուլտատային արդյունք 2	Շինարարական նյութերի և դրանց հատկությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հիմնական շինանյութերի տեսակները, բ. կարող է բացատրել շինանյութերի ֆիզիկական և մեխանիկական հատկությունները, գ. կարող է զանազանել բնական և արհեստական քարանյութերն ու դրանց կիրառման բնագավառները, դ. կարող է ներկայացնել անօրգանական և օրգանական կապակցող նյութերն ու դրանց կիրառման բնագավառները, ե. կարող է առանձնացնել պլաստմասե և պոլիմերային նյութերն ու դրանց կիրառման բնագավառները:
Ռեսուլտատային արդյունք 3	Բնահողը, որպես շինարարական նյութ ներկայացնելու իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել բնահողը, որպես շինարարական նյութ կիրառելու բնագավառները, բ. կարող է բացատրել շինարարական նպատակներով բնահողի օգտագործման արդյունավետությունը:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳԵՈՂԵԶԻԱ: ՏԱԽԻՈՄԵՏՐԱԿԱՆ ԵՎ ՄԵՆԶՈՒԼԱՅԻՆ ՀԱՆՈՒՅԹՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴՇ 4 - 09 - 011
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է տախիոմետրի և կիպրեզելի կառուցվածքը, տախիոմետրական ու մենզոլային հանույթների կատարման սկզբունքները և դրանցից ստացվող դաշտային ու հաշվարկային նյութերի մշակումն ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Գեոդեզիա: Թեոդոլիտային հանույթ»՝ ՀԴՇ 4 - 09 - 009 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ռեսուլտատային արդյունք 1	Տախիոմետրի և կիպրեզելի կառուցվածքների ու աշխատանքային սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել տախիոմետրի աշխատանքային մասերը, բ. կարող է ներկայացնել տախիոմետրից օգտվելու կարգը, գ. կարող է իրականացնել տախիոմետրային ճիշտ հաշվարկներ, դ. կարող է տախիոմետրը բերել աշխատանքային վիճակի, ե. կարող է ներկայացնել կիպրեզելի կառուցվածքը, զ. կարող է մենզոլան բերել աշխատանքային վիճակի, է. կարող է իրականացնել թեքման անկյունների ճիշտ հաշվարկներ:
Ռեսուլտատային արդյունք 2	Տախիոմետրական և մենզոլային հանույթների առաջնահերթությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել տախիոմետրական հանույթի հաջորդական քայլերը, բ. կարող է կատարել տեղանքի մակերևույթի անհարթությունների արտանկարում,

	գ.կարող է ներկայացնել մենզուլային հանույթի հաջորդական քայլերը, դ. կարող է իրականացնել պլանշետների միաբերում:
Ռեսուրսային աղբյուրներ 3	Հատակագծերի և պլանշետների կազմման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է ներկայացնել տախտեմետրական հանույթից ստացվող նյութերի մշակման սկզբունքները, բ..կարող է կազմել տեղանքի միջին բեռնվածության տեղագրական քարտեզներ և հատակագծեր, գ.կարող է կատարել հանույթային կետերի խտացում, դ. կարող է կատարել տեղագրական քարտեզների սյունակավորում և անվանահամարակալում:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳԵՈՂԵԶԻԱ: ՆԻՎԵԼԻՐԱՑՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴԸ 4 - 09 - 012
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է նիվելիրացման աշխատանքները և պետական նիվելիրացման ցանցն ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Գեոդեզիա: Տախտեմետրական և մենզուլային հանույթներ»՝ ՀԴԸ 4 - 09 - 011 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ռեսուրսային աղբյուրներ 1	Նիվելիրացման աշխատանքների էության իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է ներկայացնել ընդհանուր տեղեկություններ նիվելիրացման աշխատանքների մասին, բ. կարող է չափագրել կետի բացարձակ բարձրությունը և այն արտահայտել հատակագծի վրա, գ. կարող է չափագրել կետերի հարաբերական բարձրությունները, դ. կարող է մեկնաբանել պետական նիվելիրացման ցանցի կազմման սկզբունքները:
Ռեսուրսային աղբյուրներ 2	Նիվելիրների կառուցվածքի և դրանց աշխատանքային սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել նիվելիրի կառուցվածքային մասերը, բ. կարող է նիվելիրը բերել աշխատանքային վիճակի, գ. կարող է կատարել նիվելիրային հաշվարկներ, դ. կարող է լրացնել նիվելիրային հաշվեմատյանը:
Ռեսուրսային աղբյուրներ 3	Նիվելիրային հանույթի միջոցառումների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է կատարել տեխնիկական նիվելիրացման աշխատանքներ, բ. կարող է կատարել մակերևույթի նիվելիրացում՝ քառակուսիներով, գ. կարող է կատարել երկայնական և լայնական պիկետաժի նշահարում, դ. կարող է կատարել կորերի պիկետաժի նշահարում:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴԸ 4 - 09 - 013
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է գյուղական բնակավայրերի հատակագծման տեսական հիմունքները, մասնավորապես, գյուղական բնակավայրերի տարբեր գործառնական տարածքների ընտրության կարգն ու նորմաները, հատակագծման վրա ազդող շրջակա միջավայրի գործոնների որոշարկումը, ինչպես նաև հատակագծման նախագծի կազմման սկզբունքային մոտեցումներն ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ռեսուրսային աղբյուրներ 1	Բնակչության թվաքանակի շարժընթացի և հեռանկարային փոփոխման միտումների իմացություն:

Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել «բնակչություն» և «բնակչության շարժ» հասկացությունները, բ. կարող է ներկայացնել բնակչության շարժընթացի վրա ազդող սոցիալական և տնտեսաքաղաքական գործոնները, գ. կարող է բացատրել բնակչության տարաբնակեցման ձևերն ու համակարգերը, դ. կարող է նկարագրել բնակչության թվաքանակի փոփոխման հեռանկարային պատկերը, ե. կարող է մեկնաբանել գյուղական բնակավայրերի հասարակական դերը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Գյուղական բնակավայրերի բնակելի ֆոնդի հաշվարկման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է բացատրել գյուղական բնակավայրերի բնակելի ֆոնդի կառուցվածքը, բ. կարող է բացատրել բնակելի ֆոնդի հաշվարկման սկզբունքները, գ. կարող է անցկացնել և հստակեցնել հասարակական շենքերի ու կառույցների սահմանները, դ. կարող է որոշել բնակելի և արտադրական գոտիների մակերեսները, ե. կարող է տարանջատել տարածքի գործառնական, բնակելի, արտադրական և կանաչ գոտիները, զ. կարող է բացատրել տարածքի գոտիավորման միավորների ընտրությունը՝ ըստ իրավիճակի:
Ուսումնառության արդյունք 3	Գյուղական բնակավայրերի հատակագծման և կառուցապատման նախագծային նորմաների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել բնակելի տների տեղաբաշխման պայմաններն ու նորմաները, բ. կարող է ներկայացնել հասարակական և սոցիալական նշանակության շենքերի և շինությունների տեղաբաշխման պայմաններն ու նորմաները, գ. կարող է կազմել բնակելի գոտու գրաֆիկական նախագիծ, դ. կարող է կազմել արտադրական գոտու գրաֆիկական նախագիծ, ե. կարող է իրականացնել հատակագծման նախագծի տեխնիկատնտեսական գնահատում, զ. կարող է ներկայացնել հաշվետվություն կատարված նախագծային աշխատանքների վերաբերյալ:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԱՅԻՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴԸ 4 - 09 - 014
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է հողային հարաբերությունների պետական կարգավորման կատարելագործման, հողի տնտեսավարման տարբեր կազմակերպական – իրավական ձևերի զարգացման, հողերի բերրիության և հողօգտագործման արդյունավետության բարձրացման, մարդկանց կյանքի ու առողջության համար բարենպաստ շրջակա միջավայրի պահպանման և բարելավման սկզբունքները, հողերի պահպանությունը, հողային օրենսդրության կիրառման սահմաններն ու հողօգտագործման նկատմամբ վերահսկողության իրականացման միջոցառումներն ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Զկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Հողային իրավունքի աղբյուրների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել հողային իրավունքի հետ առնչվող ՀՀ Սահմանադրության համապատասխան հոդվածները, բ. կարող է ներկայացնել հողային իրավունքը կարգավորող ՀՀ հողային օրենսդրությունը, գ. կարող է ներկայացնել հողային իրավունքը կարգավորող այլ նորմատիվ իրավական ակտերը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Հողային օրենսդրության կիրառման, հողերի օգտագործման և

	պահպանման նկատմամբ իրականացվող վերահսկողության իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ պետական վերահսկողության խնդիրները, բ. կարող է ներկայացնել հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող մարմինները, գ. կարող է ներկայացնել մարզպետարանի և համայնքապետարանի, որպես ղեկավարի, իրավասությունները հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ իրականացվող վերահսկողության բնագավառում:
Ուսումնառության արդյունք 3	Հողամասերի սեփականատերերի և օգտագործողների իրավունքների ու պարտականությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողամասերի սեփականատերերի և օգտագործողների իրավունքները, բ. կարող է ներկայացնել հողամասերի սեփականատերերի և օգտագործողների պարտականությունները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Պետության և համայնքների սեփականություն հանդիսացող հողամասերի օտարման գործընթացների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել պետության և համայնքների սեփականություն հանդիսացող հողամասերի օտարումն իրականացնող լիազոր մարմինները, բ. կարող է ներկայացնել պետության և համայնքների սեփականություն հանդիսացող հողամասերի օտարման գործընթացը, գ. կարող է ներկայացնել պետության և համայնքների սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վաճառքը, դ. կարող է ներկայացնել հողամասերի վաճառքի աճուրդի կազմակերպումն ու իրականացումը:
Ուսումնառության արդյունք 5	Հողային վեճերի լուծման իրավական կարգավորման իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողամասերի նկատմամբ իրավունքների պաշտպանությունը, բ. կարող է ներկայացնել հողային վեճերի լուծման իրավական կարգավորման սկզբունքները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՔԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ: ԳԱՂԱՓԱՐ ՔԱՐՏԵԶԻ ՄԱՍԻՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴԸ 4 - 09 - 015
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է «աշխարհագրական քարտեզ» և «տեղանքի հատակագիծ» հասկացությունները սահմանելու, դրանց կիրառման ոլորտները հստակեցնելու, հիմնական տարրերն ուսումնասիրելու և տարբերությունները բացահայտելու, ինչպես նաև պարզ չափագրումներ կատարելու սկզբունքները յուրացնելու նպատակով: Այն անհրաժեշտ է ուսանողների մոտ քարտեզներ ու հատակագծեր ընթերցելու և կազմելու, դրանց վրա պարզ չափագրումներ ու հաշվարկներ կատարելու նախնական կարողություններ ձևավորելու համար:
Մոդուլի տևողությունը	18 ժամ
Մուտքային պահանջները	Չկան
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	«Աշխարհագրական քարտեզ» և «տեղանքի հատակագիծ» հասկացությունների սահմանումների ու դրանց հիմնական տարրերի իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել «աշխարհագրական քարտեզ» հասկացությունը, բ. կարող է սահմանել «տեղանքի հատակագիծ» հասկացությունը, գ. կարող է սահմանել «հորիզոնի» և «ազիմուտի» հասկացությունները, դ. կարող է սահմանել «մասշտաբ» հասկացությունը և տալ դրա և դրա արտահայտչաձևերը թվային, անվանական, գծային, ե. կարող է ներկայացնել երկրաբաշխական ցանցի

	(աստիճանացանցի) տարրերը. միջօրեական, զուգահեռական:
Ուսումնառության արդյունք 2	Աշխարհագրական քարտեզների դասակարգման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել քարտեզների դասակարգումը՝ ըստ մասշտաբի, բ. կարող է ներկայացնել քարտեզների դասակարգումը՝ ըստ բովանդակության, գ. կարող է ներկայացնել քարտեզների դասակարգումը՝ ըստ նշանակության, դ. կարող է մեկնաբանել աշխարհագրական քարտեզի պայմանական նշանները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Աշխարհագրական քարտեզի և տեղանքի հատակագծի տարբերությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել քարտեզի վրա մակերևույթի անհարթությունների (ռելիեֆի) պատկերման սկզբունքը, բ. կարող է բացատրել հատակագծի վրա մակերևույթի անհարթությունների պատկերման սկզբունքը, գ. կարող է մեկնաբանել քարտեզի և հատակագծի տարբերությունները՝ ըստ երկրագնդի մակերևույթի գնդաձևության հաշվառման /անտեսման, հորիզոնի կողմերի արտահայտման, մասշտաբների մեծության ու մանրամասնությունների պատկերման խորության:
Ուսումնառության արդյունք 4	Քարտեզի և հատակագծի վրա հեռավորությունների ու մակերեսների չափագրման իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է բացատրել թվային մասշտաբից անվանական և գծային մասշտաբ ստանալու սկզբունքը, բ. կարող է հաշվարկել քարտեզի և հատակագծի վրա չափագրված հեռավորությունների ու մակերեսների իրական արժեքները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԱՇԽՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀՈՂԱՇԽՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԾՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴԸ 4 – 09 - 016
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է հողաշինարարության հիմունքները և խնդիրները, ՀՀ հողային ֆոնդը, դրա կազմը, արդյունավետ օգտագործման հիմնախնդիրներն ու հողաշինարարության ձևերն ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Գյուղական բնակավայրերի նախագծում»՝ ՀԴԸ 4 - 09 - 013 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Հողաշինարարության հիմունքների, խնդիրների և ձևերի սահմանման իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել հողաշինարարության հիմունքները, բ. կարող է ներկայացնել և սահմանել հողաշինարարության խնդիրները, գ. կարող է ներկայացնել հողաշինարարության բովանդակությունը, դ. կարող է սահմանել հողաշինարարության ժամանակահատվածները:
Ուսումնառության արդյունք 2	ՀՀ հողային ֆոնդի ներկայիս կազմի և ակնկալվող փոփոխությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է մեկնաբանել ՀՀ հողային ֆոնդի ներկայիս կազմի առանձնահատկությունները, բ. կարող է ներկայացնել պահուստային հողերի ներկայիս վիճակը, գ. կարող է մեկնաբանել պահուստային հողերի օգտագործման հեռանկարները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Հողերի նպատակային նշանակության և հողատեսքերի գործառնական նշանակության սահմանումների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել «հողամաս» հասկացությունը, բ. կարող է ներկայացնել հողերի նպատակային նշանակությունը,

	գ. կարող է ներկայացնել հողատեսքերը և դրանց գործառնական մշանակությունը:
ՄՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՆԵՐՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՀՈՂԱՇԽՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՂԸ 4 – 09 - 017
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է ներհամայնքային հողաշինարարության բովանդակությունը և խնդիրները, ներհամայնքային հողաշինարարական նախագծերի օգնությամբ համայնքների հողային ֆոնդի առավել ամբողջական, արդյունավետ ու նպատակային օգտագործման առանձնահատկություններն ուսումնասիրելու նպատակով: Այն կօգնի նաև նախագծերի կազմման կարգն ուսումնասիրելուն և տնտեսագիտական հիմնավորումներ կատարելուն:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Հողային իրավունք»՝ ՀՂԸ 4-09-014 և «Հողաշինարարություն և հողաշինարարական նախագծում»՝ ՀՂԸ 4 - 09 - 016 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Ներհամայնքային հողաշինարարության բովանդակության ու խնդիրների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել ներհամայնքային հողաշինարարության բովանդակությունը, բ. կարող է ներկայացնել ներհամայնքային հողաշինարարության խնդիրները, գ. կարող է ներկայացնել համայնքի հողային ֆոնդի առավել արդյունավետ ու նպատակային օգտագործման ուղիները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ցանքաշրջանառությունների տարածքային կազմակերպման մոտեցումների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել ցանքաշրջանառությունների տարածքային կազմակերպման խնդիրները, բ. կարող է կատարել դաշտերի և բանվորական տեղամասերի նախագծում, գ. կարող է կատարել դաշտային ճանապարհների, դաշտապաշտպան անտառաշերտերի և ջրամատակարարման կառուցվածքների տեղաբաշխում, դ. կարող է մշակել հողապաշտպան հակաէրոզիոն միջոցառումների քարտացուցակ, ե. կարող է կատարել ցանքաշրջանառությունների տարածքային կազմակերպման արդյունավետության տնտեսական հիմնավորում:
Ուսումնառության արդյունք 3	Բազմամյա տնկարկների տարածքային կազմակերպման մոտեցումների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել բազմամյա տնկարկների՝ պտղատու, խաղողի և հատապտղային այգիների տարածքային կազմակերպման խնդիրները, բ. կարող է կատարել կվարտալների նախագծում, գ. կարող է կատարել այգամիջյան ճանապարհների և այգապաշտպան անտառաշերտերի ու ջրամատակարարման կառուցվածքների տեղաբաշխում:
Ուսումնառության արդյունք 4	Բնական կերային հողատեսքերի տարածքային կազմակերպման մոտեցումների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է սահմանել բնական կերային հողատեսքերի տարածքային կազմակերպման խնդիրները, բ. կարող է նախագծել խոտհարքաշրջանառության և արոտաշրջանառության սխեմաներ, գ. կարող է կատարել նախիրային և անասնահոտային տեղամասերի նախագծում դ. կարող է նախագծել փռված (զագոնային) արածեցման տողամասերը:

ՈՒՍՈՒՄՆԱԶՈՒՅՈՒՄԱՆ արդյունք 5	Նախագիծը բնության մեջ փոխադրելու եղանակների ու մեթոդների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է ներկայացնել հողաշինարարական նախագիծը բնության մեջ փոխադրելու եղանակներն ու մեթոդները, բ..կարող է կազմել նախագիծը բնության մեջ փոխադրելու աշխատանքային գծագիր, գ. կարող է կազմել նախագիծը բնության մեջ փոխադրելու հանձնման և ընդունման ակտ, դ.կարող է ներկայացնել կատարված աշխատանքների վերաբերյալ հաշվետվություն:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԱՅԻՆ ԿԱՂԱՍՏՐ: ՀՈՂԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄԸ »	
Մոդուլի դասիչը	ՀՂԸ 4 – 09 - 018
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է ազգային տնտեսությունում պետական կադաստրի նպատակը, խնդիրները, վարման հիմնական սկզբունքները, բաղկացուցիչ մասերը, հողերի պետական գրանցման և հաշվառման նախնական գործառնություններն ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Հողաշինարարական գծագրություն»՝ ՀՂԸ 4 - 09 – 007 և «Հողային իրավունք»՝ ՀՂԸ 4 -09 - 014 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՍՈՒՄՆԱԶՈՒՅՈՒՄԱՆ արդյունք 1	Պետական հողային կադաստրի նպատակի, առարկայի և խնդիրների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել պետական հողային կադաստրի նպատակը և առարկան, բ. կարող է ներկայացնել պետական հողային կադաստրի խնդիրները, գ. կարող է ներկայացնել պետական հողային կադաստրը՝ որպես հողային հարաբերությունների կարգավորման, հողօգտագործման և հողաշինարարության կազմակերպման հիմնական օղակ, դ.կարող է ներկայացնել պետական հողային կադաստրի զարգացման փուլերը ՀՀ – ում:
ՈՒՍՈՒՄՆԱԶՈՒՅՈՒՄԱՆ արդյունք 2	Պետական հողային կադաստրի վարման հիմնական սկզբունքների, դասակարգման ու ձևերի իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել պետական հողային կադաստրի վարման հիմնական սկզբունքները, բ. կարող է ներկայացնել պետական հողային կադաստրի դասակարգումը և ձևերը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱԶՈՒՅՈՒՄԱՆ արդյունք 3	Հողերի պետական գրանցման խնդիրների ու բովանդակության իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողերի պետական գրանցման խնդիրներն ու բովանդակությունը, բ. կարող է ներկայացնել հողերի պետական գրանցման հիմնական փաստաթղթերը, գ. կարող է ներկայացնել անշարժ գույքի սեփականության իրավունքի վկայականի լրացման կարգը:
ՈՒՍՈՒՄՆԱԶՈՒՅՈՒՄԱՆ արդյունք 4	Հողերի հաշվառման նշանակության ու բովանդակության իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողերի հաշվառման նշանակությունն ու բովանդակությունը, բ.կարող է ներկայացնել հողերի հաշվառման հիմնական փաստաթղթերը, գ. կարող է ներկայացնել հողերի հաշվառման ձևերը, դ.կարող է ներկայացնել հողերի քանակական և որակական հաշվառումը:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	«ՔԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ: ՔԱՐՏԵԶԱԳՐՄԱՆ ՍՈՂԵԼԱՎՈՐՈՒՄ»

Մոդուլի դասիչը	ՀԴՇ 4 - 09 - 019
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը նշակվել է քարտեզագրությունը՝ որպես գիտություն, քարտեզագրական պրոեկցիաները, քարտեզների մաթեմատիկական հիմքը կազմելու եղանակները, տարածքի մակերևույթի անհարթությունների միագումար համակարգի կամ ռելիեֆի ձևաբանական պայմանների առանձնահատկություններն ուսումնասիրելու և դրանց քարտեզագրման սկզբունքները յուրացնելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար, ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Քարտեզագրություն: Գաղափար քարտեզի մասին»՝ ՀԴՇ 4 – 09 – 015 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Հողային ռեսուրսների քարտեզների ու քարտեզագրական ելանյութերի իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է մեկնաբանել «քարտեզագրության» սահմանումն ու բաղադրիչները, բ. կարող է ներկայացնել հողային ռեսուրսների քարտեզների և քարտեզագրման նպատակը, գ. կարող է բացատրել հողային ռեսուրսների քարտեզագրման խնդիրները, դ. կարող է նկարագրել հողային ռեսուրսների քարտեզագրման ելակետային նյութերը, ե. կարող է ներկայացնել քարտեզագրման ելանյութերի հավաքման սխեման:
Ուսումնառության արդյունք 2	Հողային ռեսուրսների քարտեզների մաթեմատիկական հիմքի տարրերի իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ընտրել հողային ռեսուրսների քարտեզներին համապատասխան մասշտաբ, բ. կարող է քարտեզի մաթեմատիկական հիմքի վրա անցկացնել մակերևույթի անհարթություններն արտահայտող հորիզոնականները, գ. կարող է քարտեզի մաթեմատիկական հիմքի վրա անցկացնել ջրագրական ցանցի տարրերը, դ. կարող է քարտեզի մաթեմատիկական հիմքի վրա անցկացնել հողաբուսական ծածկի եզրագծերը, ե. կարող է քարտեզի մաթեմատիկական հիմքի վրա անցկացնել ճանապարհները, զ. կարող է քարտեզի մաթեմատիկական հիմքի վրա անցկացնել վարչատարածքային և համայնքային սահմանները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Քարտեզագրական պրոեկցիաների և պայմանական նշանների ընտրության սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է բացատրել քարտեզագրական պրոեկցիայի դերը, բ. կարող է ներկայացնել քարտեզագրական պրոեկցիաների տեսակները, գ. կարող է ճիշտ ընտրել նախագծվող քարտեզին անհրաժեշտ քարտեզագրական պրոեկցիան, դ. կարող է ներկայացնել նախագծվող քարտեզի մակերեսի դասավորման մշակումն՝ ըստ ընտրված մասշտաբի և քարտեզագրական պրոեկցիայի, ե. կարող է կազմել նախագծվող քարտեզի բացատրագիրը, զ. կարող է կազմել նախագծվող թեմատիկ քարտեզների համար ընտրված պայմանական նշանների ցանկը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Տարածքի մակերևույթի ձևակազմական բաղադրիչների քարտեզագրման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել որոշարկված տարածքի՝ ըստ բարձրաչափական գոտիների տեղաբաշխման առանձնահատկությունները, բ. կարող է բացատրել տարածքի բարձրաչափական գոտիների առանձնացման միջակայքերը և սկզբունքները,

	<p>գ. կարող է սահմանել «բացարձակ բարձրություն» և «հարաբերական բարձրություն» հասկացությունները,</p> <p>դ. կարող է ներկայացնել տարածքի բարձրաչափական տարբեր գոտիների պիտանելիությունը,</p> <p>ե. կարող է ներկայացնել որոշարկված տարածքի մակերևույթի՝ ըստ մասնատվածության տեղաբաշխման առանձնահատկությունները,</p> <p>զ. կարող է ներկայացնել տարածքի մակերևույթի հորիզոնական մասնատվածության դասակարգման միջակայքերը,</p> <p>է. կարող է արտահայտել տարածքի մակերևույթի ուղղաձիգ մասնատվածության դասակարգման միջակայքերը,</p> <p>ը. կարող է ներկայացնել տարբեր մասնատվածությամբ մակերևույթների պիտանելիությունը,</p> <p>թ. կարող է քարտեզագրական հիմքի վրա առանձնացնել մակերևույթի տարբեր մասնատվածությամբ եզրագծերը (կոնտուրները),</p> <p>ժ. կարող է ներկայացնել որոշարկված տարածքի՝ ըստ մակերևույթի թեքությունների տեղաբաշխման առանձնահատկությունները,</p> <p>ի. կարող է ներկայացնել տարածքի մակերևույթի թեքությունների դասակարգման միջակայքերն ու սկզբունքները,</p> <p>լ. կարող է ներկայացնել մակերևույթի թեքության հաշվարկման բանաձևը,</p> <p>խ. կարող է ներկայացնել տարբեր թեքությամբ մակերևույթների (լանջերի) պիտանելիությունը,</p> <p>ծ. կարող է ներկայացնել տեղագրական քարտեզների թեքությունների սանդղակից օգտվելու կարգը,</p> <p>կ. կարող է քարտեզագրական հիմքի վրա առանձնացնել մակերևույթի տարբեր թեքությամբ եզրագծերը (կոնտուրները),</p> <p>հ. կարող է ներկայացնել որոշարկված տարածքի մակերևույթի՝ ըստ դիրքադրությունների տեղաբաշխման առանձնահատկությունները,</p> <p>ձ. կարող է ներկայացնել տարբեր դիրքադրությամբ մակերևույթների պիտանելիությունը,</p> <p>ղ. կարող է քարտեզագրական հիմքի վրա առանձնացնել մակերևույթի տարբեր դիրքադրությամբ եզրագծերը (կոնտուրները):</p>
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՔԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ: ՔԱՐՏԵԶՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՂԸ 4 - 09 - 020
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է քարտեզների, մասնավորապես հողային ռեսուրսների և հողաշինարարական քարտեզների ստեղծման հիմնական փուլերը, թեմատիկ քարտեզագրման նյութերի հավաքման սխեմաները, ինչպես նաև քարտեզների կազմման և քարտեզագրական ընդհանրացումների սկզբունքներն ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար, ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Քարտեզագրություն: Քարտեզագրման մոդելավորում»՝ ՀՂԸ 4 - 09 - 019 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Քարտեզների և ատլասների նախագծման հիմնական փուլերի իմացություն
Կատարման չափանիշներ	<p>ա. կարող է մեկնաբանել քարտեզագրական տարրերի ընդհանրացման իմաստը,</p> <p>բ. կարող է օգտվել ժամանակակից քարտեզագրական տեխնիկական միջոցներից,</p> <p>գ. կարող է բացատրել քարտեզների մաթեմատիկական հիմքի ստուգման եղանակները,</p> <p>դ. կարող է նկարագրել բնագիր քարտեզների կազմման պահանջները,</p>

	ե. կարող է ներկայացնել քարտեզների և ատլասների նախագծման հաջորդական փուլերը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Քարտեզների հրատարակման նախապատրաստական աշխատանքների համակազմի իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է բացատրել բնագիր քարտեզների բազմազան եղանակները, բ. կարող է ներկայացնել քարտեզների նորացման ընթացակարգերի ավտոմատիզացիան, գ.կարող է քարտեզագրական տեղեկատվությունը վերափոխել թվային կոդով, դ.կարող է կատարել քարտեզագրական պատկերի ավտոմատ վերափոխում, ե.կարող է կատարել թվային տվյալների ավտոմատ վերափոխում:
Ուսումնառության արդյունք 3	Հողային ռեսուրսների ժամանակակից քարտեզագրման ուղիների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է մեկնաբանել հետազոտությունների քարտեզագրական եղանակը, բ. կարող է ներկայացնել հողային ռեսուրսների քարտեզների վարչական և տարածքային միավորները, գ. կարող է ներկայացնել համատեղ վերափոխման և օգտագործման քարտեզների նախագծման հիմնական մոտեցումները, դ. կարող է բացատրել քարտեզագրական նյութի կիրառմամբ՝ օբյեկտների քանակական և որակական բնութագրեր կազմելու սկզբունքը, ե. կարող է ներկայացնել քարտեզագրական նյութի կիրառմամբ՝ երևույթների օրինաչափությունների բացահայտման սկզբունքը, զ.կարող է ներկայացնել կանխագնման նպատակների համար քարտեզներ կազմելու և դրանցից օգտվելու կարգը:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ:ՀՈՂԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵԶԱԳՐՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՂԸ 4 - 09 - 021
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է հողաբարելավման (հողերի մելիորացիայի) և հողապահպանական միջոցառումներն ու հողային քարտեզագրման ընդհանուր սկզբունքները, հողը՝ որպես արտադրության միջոց և աշխատանքի առարկա ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	36 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար, ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Հողագիտություն: Գաղափար հողի մասին»՝ ՀՂԸ 4 - 09 - 002 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Հողաբարելավման բովանդակության և դրան միտված գլխավոր միջոցառումների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել «հողաբարելավում» հասկացության սահմանումը և բովանդակությունը, բ. կարող է մեկնաբանել ՀՀ – ուն իրականացվող և ակնկալվող հողաբարելավման միջոցառումները տարբեր բարձրաչափական և հողակլիմայական գոտիներում:
Ուսումնառության արդյունք 2	Հողերի էրոզիայի (ոլողամաշման) բովանդակության և դրա դեմ պայքարի միջոցառումների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել «հողի էրոզիա» հասկացության սահմանումը և բովանդակությունը, բ. կարող է ներկայացնել ՀՀ հիմնական հողատեսակների էրոզացվածության (ոլողամաշվածության) տարբերություններն ու առանձնահատկությունները, գ. կարող է մեկնաբանել լեռնային երկրներում հողի էրոզիայի դեմ պայքարի առավել արդյունավետ միջոցառումները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Հողային քարտագրամներ և քարտեզներ կազմելու սկզբունքի իմացություն:

Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է մեկնաբանել՝ ի՞նչ են հողային քարտագրամները և դրանց նշանակությունը գյուղատնտեսական արտադրությունում, բ. կարող է ներկայացնել՝ ի՞նչ են հողային քարտեզները և դրանց նշանակությունը գյուղատնտեսական արտադրությունում, գ.կարող է ներկայացնել հողային քարտագրամներ և քարտեզներ կազմելու ընդհանուր մեթոդաբանությունը, դ.կարող է Հայաստանի Հանրապետության քարտեզագրական հիմքի վրա անցկացնել հիմնական հողատեսակների եզրագծերը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Տարբեր նշանակության հողային քարտեզների բովանդակային առանձնահատկությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է մեկնաբանել տարբեր նշանակության հողային քարտեզների բովանդակությունը, բ. կարող է ներկայացնել խոշորամասշտաբ հողային քարտեզները, գ. կարող է մեկնաբանել հողային քարտեզների նշանակությունը հողային ռեսուրսների արդյունավետ և նպատակային օգտագործման բնագավառում, դ. կարող է ներկայացնել հողային քարտեզների նշանակությունը հողերի արտադրողականության բարձրացմանը նպատակաուղղված գործընթացներում:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՏԵՂԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ ՃԱՆԱԿԱՐԻՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴՇ 4 - 09 - 022
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է տրամսպորտը, որպես գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպման կարևոր միջոց ուսումնասիրելու նպատակով: Այն կօգնի նաև ուսումնասիրել ճանապարհների գոյություն ունեցող վիճակը, դրանց նախագծման և շինարարության հիմնական տարրերը, գյուղական համայնքներում տեղական նշանակության ճանապարհային ցանցի տեղաբաշխման առանձնահատկությունները՝ հիմք ընդունելով նախագծման համար լավագույն տարբերակները:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Գրունտների մեխանիկա և շինարարական նյութեր»՝ ՀԴՇ 4 - 09 - 010 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Տեղական նշանակության (գյուղական) ճանապարհների մասին ընդհանուր տեղեկությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է բացատրել տրանսպորտի դերն ու նշանակությունը գյուղատնտեսական արտադրությունում, բ. կարող է բացատրել հանրապետական և տեղական նշանակության ճանապարհների դասակարգման սկզբունքները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Տեղական նշանակության (գյուղական) ճանապարհային ցանցի հետազոտման և նախագծման հիմնական սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է կատարել տեղական նշանակության ճանապարհային ցանցի տեղաբաշխում, բ. կարող է կատարել ճանապարհների տարեկան բեռնվածության և բեռնաշրջանառության հաշվարկ, գ. կարող է կատարել ճանապարհների հեռանկարային բեռնվածության և բեռնաշրջանառության հաշվարկ, դ. կարող է որոշել տեղական նշանակության ճանապարհներով իրականացվող երթևեկության ինտենսիվությունը:
Ուսումնառության արդյունք 3	ճանապարհների հատակագծման հիմնական սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է հատակագծի վրա կատարել ճանապարհային ուղեգծերի անցկացում, բ. կարող է հատակագծի վրա անցկացնել շրջանային և անցումային

	կորերն ու դրանց տարրերը, գ. կարող է կատարել շրջանային և անցումային կորերի հիմնական տարրերի հաշվարկ:
ՈՒՏՈՒՄՆԱԶՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 4	ճանապարհների երկայնական և լայնական կտրվածքների պրոֆիլների կազմման հիմնական սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է կազմել ճանապարհների երկայնական կտրվածքի պրոֆիլ, բ. կարող է կազմել ճանապարհների լայնական կտրվածքի պրոֆիլ, գ. կարող է հաշվել երկայնական թեքությունները, բանվորական և նախագծային միջերը, դ. կարող է հաշվել հողային աշխատանքների ծավալները, ե. կարող է կատարել ուղղաձիգ և գոգավոր կորերի հաշվարկ:
ՈՒՏՈՒՄՆԱԶՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 5	ճանապարհներից ջրահեռացման և գետերի վրայով ճանապարհների անցկացման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել ճանապարհների վրա ջրի վնասակար ազդեցությունը և հողային պաստառի խոնավացման աղբյուրները, բ. կարող է հաշվել ջրահեռացման կառույցների նախագծման ժամանակ ջրային հոսքի ծախսը, գ. կարող է կատարել հիդրավլիկական հաշվարկ՝ փոքր կամուրջների և ճանապարհային խողովակների կիրառման դեպքում:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԱԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄ ԵՎ ՀՈՂԱՎԵՐԱԿԱՆՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՂԸ 4 - 09 - 023
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է հողաբարելավման (հողերի մելիորացիայի) ժամանակակից միջոցառումների տեսակները, կազմակերպման տնտեսական ու տեխնիկական հիմնադրույթները և դրանց ներդրման արդյունավետությունը ուսումնասիրելու, ինչպես նաև հողավերականգնման աշխատանքներին ծանոթանալու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի «Հողագիտություն: Հողային քարտեզագրում»՝ ՀՂԸ 4 - 09 - 021 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
ՈՒՏՈՒՄՆԱԶՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 1	Հողերի ջրային հողաբարելավման միջոցառումների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է բացատրել արհեստական ոռոգման (իռիգացիայի) դերն ու նշանակությունը հողերի ջրային պաշարների լրացման գործում, բ. կարող է մեկնաբանել խոնավացման ոռոգման էությունը և միջոցները, գ. կարող է բացատրել պարարտացման ոռոգման էությունը և միջոցները, դ. կարող է նկարագրել աղազերծման ոռոգման էությունը և միջոցները, ե. կարող է ներկայացնել ջերմային ոռոգման էությունը և միջոցները:
ՈՒՏՈՒՄՆԱԶՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 2	Հողերի ագրոֆիզիկական հողաբարելավման միջոցառումների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է բացատրել կեղևապատված ենթավարելաշերտով հողերում վարի խորության ավելացման արդյունավետությունը, բ. կարող է մեկնաբանել թեք լեռնալանջերի դարավանդեցման արդյունավետությունը, գ. կարող է բացատրել հողերի քարամաքրման արդյունավետությունը, դ. կարող է նկարագրել սորուն ավազների ամրացման արդյունավետությունը, ե. կարող է ներկայացնել ձորակային ցանցի ընդարձակման դեմ տարվող միջոցառումների համակարգը, զ. կարող է ներկայացնել հողատարման երևույթների ակտիվության դեմ տարվող պայքարում ագրոֆիզիկական հողաբարելավման միջոցառումների նշանակությունը:
ՈՒՏՈՒՄՆԱԶՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ 3	Հողերի ագրոքիմիական հողաբարելավման միջոցառումների իմացություն:

Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է բացատրել հողավաճման միջոցառումների կազմակերպման սկզբունքները, բ.կարող է մեկնաբանել հողերի կրացման միջոցառումներն ու դրանց նշանակությունը: գ.կարող է բացատրել հողերի պարարտացման դերն ու նշանակությունը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Հողավերականգնման (հողերի ռեկուլտիվացման) միջոցառումների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է բացատրել խախտված հողերի առաջացման պատճառները, բ.կարող է մեկնաբանել կենսաբանական հողավերականգնման միջոցառումները, գ.կարող է բացատրել լեռնատեխնիկական հողավերականգնման միջոցառումները:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՊՇ 4 - 09 - 024
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է հողային ռեսուրսների ժամանակակից օգտագործման վերաբերյալ անհրաժեշտ տեսական գիտելիքներ ուսումնասիրելու համար: Ապագա մասնագետներին այն կօգնի աշխատանքային գործունեության ընթացքում ճանաչել և գնահատել հողային ռեսուրսների ներկա վիճակը, կօժանդակի բացահայտել այն բացթողումները, որոնք հետագայում հնարավոր կլինի վերացնել՝ հաշվի առնելով գյուղատնտեսական արտադրության կամ ազգային տնտեսության որևէ այլ բնագավառի զարգացման գերակայություններն ու դրանցում հողօգտագործման և հողահատկացման թույլատրելի հնարավորությունները:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար, ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Հողային իրավունք»՝ ՀՊՇ 4 - 09 - 014 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Հողային ռեսուրսների օգտագործման ծրագրավորման իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է սահմանել «հողային ռեսուրսներ» և «հողային ֆոնդ» հասկացությունները, բ. կարող է բացատրել ՀՀ գյուղատնտեսական հողահանդակների օգտագործման ներկայիս առանձնահատկությունները նախալեռնային և միջին լեռնային գոտիներում, գ. կարող է մեկնաբանել ոչ գյուղատնտեսական հողերի տեղաբաշխման օրինաչափություններն՝ ըստ նախալեռնային (ցածրալեռնային), միջին լեռնային և բարձրալեռնային գոտիների, դ. կարող է գնահատել ՀՀ հողային ռեսուրսների յուրացման չօգտագործված հնարավորությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Հողերի գոտիավորման և օգտագործման սխեմաների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել տարածքի հողերի գոտիավորման սխեման, բ. կարող է ներկայացնել տարածքի հողերի փաստացի օգտագործման սխեման:
Ուսումնառության արդյունք 3	Հողերի բնական գյուղատնտեսական շրջանացման և նորմավորման իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողերի բնական գյուղատնտեսական շրջանացման սկզբունքները, բ. կարող է ներկայացնել հողերի բնական գյուղատնտեսական նորմավորման սկզբունքները, գ. կարող է բացատրել գյուղատնտեսական հողօգտագործման արդյունավետության բարձրացման հիմնական ուղղությունները, դ. կարող է մեկնաբանել պահուստային հողերի նպատակային և պլանային օգտագործման հիմնական ուղղությունները:
ՍՈՂՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ»	

Մոդուլի դասիչը	ՀՂԸ 4 - 09 - 025
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է հողային ռեսուրսների հեռանկարային օգտագործման վերաբերյալ անհրաժեշտ տեսական գիտելիքներ ուսումնասիրելու համար: Ապագա մասնագետներին այն կօգնի աշխատանքային գործունեության ընթացքում ճանաչել հողային ռեսուրսների ներկա վիճակը և կօժանդակի բացահայտել այն ռեզերվներն ու պահուստային հողերը, որոնք հեռանկարում հնարավոր կլինի ներառել գյուղատնտեսական արտադրության մեջ կամ ազգային տնտեսության որևէ այլ բնագավառում:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար, ուսանողը նախապես պետք է ուսումնասիրած լինի «Հողային ռեսուրսների կառավարում»՝ ՀՂԸ 4 - 09 - 024 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	ՀՀ հողային ֆոնդի ժամանակակից վերլուծության իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել ՀՀ - ում հողօգտագործման համառոտ պատմական ակնարկը, բ. կարող է ներկայացնել ՀՀ - ում ժամանակակից հողօգտագործման պլանավորման սկզբունքները, գ. կարող է բացատրել ՀՀ հողային ֆոնդի կառուցվածքի ժամանակակից համապատկերը, դ. կարող է մեկնաբանել ՀՀ հողային ֆոնդի կառուցվածքային փոփոխությունների միտումները:
Ուսումնառության արդյունք 2	ՀՀ հողային ֆոնդի հեռանկարային օգտագործման սխեմայի և կանխատեսման հիմունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել ՀՀ - ում հողօգտագործման հեռանկարային պատկերը, բ. կարող է ներկայացնել ՀՀ - ում հեռանկարային հողօգտագործման պլանավորման հիմնական մոտեցումները, գ. կարող է մեկնաբանել ՀՀ հողային ֆոնդի կառուցվածքի փոփոխությունների կարճաժամկետ հեռանկարային համայնապատկերը, դ. կարող է մեկնաբանել ՀՀ հողային ֆոնդի կառուցվածքի փոփոխությունների երկարաժամկետ հեռանկարային համայնապատկերը, ե. կարող է ներկայացնել ՀՀ գյուղատնտեսության զարգացման գերակա ուղղությունները, զ. կարող է հաշվարկել ՀՀ - ում հողային ռեսուրսների օգտագործման կանխատեսումներին միտված գործակիցները, է. կարող է կազմել ՀՀ-ում հողային ռեսուրսների օգտագործման կանխատեսումներն արտահայտող գրաֆիկներ և գծապատկերներ:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱ ԵՎ ՄԱՐՔԵԹԻՆԳԻ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՂԸ 4 - 09 - 026
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է գյուղատնտեսական արտադրության ոլորտները, խնդիրները, հետազոտման մեթոդները, շուկայի կառավարման համալիր տեսակները, դրանց էությունն ու միջավայրը ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Երկրագործության հիմունքներ»՝ ՀՂԸ 4 - 09 – 005 և «Ամսանապահության հիմունքներ»՝ ՀՂԸ 4 – 09 -006 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Գյուղատնտեսական արտադրության տեղաբաշխման հիմունքների և մասնագիտացման առանձնահատկությունների իմացություն:

Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել գյուղատնտեսական արտադրության տեղաբաշխման հիմունքները, բ. կարող է ներկայացնել գյուղատնտեսական արտադրության մասնագիտացման առանձնահատկությունները, գ. կարող է ներկայացնել գյուղատնտեսական արտադրանքների ներմուծման և արտահանման առանձնահատկությունները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Գյուղատնտեսական արտադրության ոլորտում կապիտալ ներդրման հիմնական տեսակների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա.կարող է որոշել կապիտալ ներդրումների բացարձակ ցուցանիշները, բ. կարող է որոշել կապիտալ ներդրումների հարաբերական ցուցանիշները, գ.կարող է որոշել կապիտալ ներդրումների արդյունավետության գործակիցը, դ. կարող է որոշել կապիտալ ներդրումների ետ գնման ժամկետները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Ժամանակակից մարքեթինգի սահմանների, ֆունկցիաների և առանձնահատկությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել տնտեսավարման շուկայական մեխանիզմի տեսական հիմունքները, բ. կարող է բացատրել մարքեթինգը՝ ձեռնարկության գործունեության կազմակերպման համակարգում, գ.կարող է ներկայացնել գովազդը՝ որպես պահանջարկի ձևավորման և իրացման խթանման կարևոր միջոց:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ԳՅՈՒԴԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՂԸ 4 - 09 - 027
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպման և կառավարման ժամանակակից խնդիրները, մեթոդները և սկզբունքներն ուսումնասիրելու նպատակով: Այն կօժանդակի նաև ծանոթանալ աշխատանքի կազմակերպման առաջադիմական ձևերին, գյուղատնտեսական աշխատանքների և աշխատաժամանակի ծախսումների դասակարգման սկզբունքներին:
Մոդուլի տևողությունը	54 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Գյուղատնտեսական արտադրության էկոնոմիկա և մարքեթինգի հիմունքներ»՝ ՀՂԸ 4 – 09 – 026 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպման հիմունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպման խնդիրներն ու օրինաչափությունները բ. կարող է ներկայացնել գյուղատնտեսական արտադրության մասնագիտացման և համակենտրոնացման սկզբունքները տարբեր գյուղատնտեսական կազմակերպություններում, գ. կարող է ներկայացնել դաշտավարության, բանջարաբուծության և անասնապահության կազմակերպման ներկա վիճակի վերլուծությունը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Գյուղատնտեսական կազմակերպություններում աշխատանքի կազմակերպման, նորմավորման և վարձատրության սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է բացատրել աշխատանքի կազմակերպման ձևերը, գյուղատնտեսական աշխատանքների և աշխատաժամանակի ծախսումների դասակարգումն՝ ըստ սահմանված նորմաների, բ. կարող է մեկնաբանել գյուղատնտեսական աշխատանքների նորմավորման և վարձատրության սկզբունքները:
Ուսումնառության արդյունք 3	Գյուղատնտեսական արտադրության կառավարման էության և

	խնդիրների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է բացատրել գյուղատնտեսական արտադրության կառավարման էությունը, բ. կարող է մեկնաբանել գյուղատնտեսական արտադրության կառավարման խնդիրները, գ. կարող է ներկայացնել կառավարման կադրային քաղաքականության սկզբունքները, դ. կարող է ներկայացնել աշխատանքային ռեսուրսների կառավարման սկզբունքները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Կառավարման գործառնությունների ու դասակարգման իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել կառավարման գործառնությունները և դրանց դասակարգումը, բ. կարող է մեկնաբանել «Բիզնես – ծրագիրը»՝ որպես կառավարման կարևոր գործառնություն, գ. կարող է ներկայացնել լիզերության դերակատարությունը, դրա տեսակները և ներկայացվող անհրաժեշտ պահանջները՝ որպես արտադրության օպերատիվ կառավարում:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՖԻՏՈԳՐԱՄՍԵՏՐԻԱ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴՇ 4 - 09 – 028
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է լուսանկարների միջոցով Երկրի մակերևույթի հատակագծերի և քարտեզների ստացման սկզբունքները յուրացնելու, դրանց կիրառման ոլորտները հստակեցնելու, աերոհանույթային համակարգերին սպասարկող սարքավորումների աշխատանքին ծանոթանալու նպատակով: Այն կօգնի ուսանողներին աերոլուսանկարների օգնությամբ կատարել տարբեր օբյեկտների ու երևույթների բազմակողմանի քանակական և որակական ուսումնասիրություններ:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլը ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Հողաշինարարական գծագրություն»՝ ՀԴՇ 4 – 09 -007 և «Գեոդեզիա: Նիվելիրացման աշխատանքներ»՝ ՀԴՇ 4 - 09 – 012 մոդուլները:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարարմակարգակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Աերո և տիեզերական լուսանկարահանման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է բացատրել աերո և տիեզերական լուսանկարահանման սկզբունքները, բ. կարող է տարբերակել աերո և տիեզերական լուսանկարահանման համար օգտագործվող սարքերը՝ ներկայացնելով դրանց աշխատանքի սկզբունքները:
Ուսումնառության արդյունք 2	Ֆոտոսխեմաների, ֆոտոպլանների և ֆոտոքարտեզների կազմման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է կազմել ֆոտոսխեմաներ, բ. կարող է կազմել ֆոտոպլաններ, գ. կարող է կազմել ֆոտոքարտեզներ, դ. կարող է կատարել աերոնկարների փոխակերպում (տրանսֆորմացում):
Ուսումնառության արդյունք 3	Ֆոտոպլանից տեղագրական հատակագիծ և քարտեզ ստանալու սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է կազմել տեղագրական հատակագիծ, բ. կարող է կազմել տեղագրական քարտեզ, գ. կարող է ներկայացնել տեղագրական հատակագծերի և քարտեզների ստացման տեխնոլոգիաները:
Ուսումնառության արդյունք 4	Աերոնկարների ավտոմատացված մշակման տեխնոլոգիական

	միջոցների և մեթոդների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել աերոնկարների ավտոմատացված մշակման տեխնոլոգիաները, բ. կարող է ներկայացնել աերոնկարների ավտոմատացված մշակման մեթոդները, գ. կարող է մեկնաբանել տեղանքի թվային մոդելները, դ. կարող է աերոնկարների և քարտեզների միջոցով՝ ավտոմատ եղանակով հաշվել մակերեսները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՄԻՋՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՀՈՂԱՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴԸ 4 – 09 - 029
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է միջհամայնքային հողաշինարարության խնդիրները, դրանց ունեցած տեղն ու դերը հողային հարաբերությունների կարգավորման և հողաշինարարական նախագծերի կազմման գործում ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Ներհամայնքային հողաշինարարություն»՝ ՀԴԸ 4 -09 – 017 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Միջհամայնքային հողաշինարարության անցկացման կարգի և նախագծային առաջադրանքի կազմման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել միջհամայնքային հողաշինարարության անցկացման կարգը, բ. կարող է կազմել միջհամայնքային հողաշինարարության նախագծային առաջադրանք, գ. կարող է ներկայացնել միջհամայնքային հողաշինարարության նախագծային առաջադրանքի քննարկման և հաստատման կարգերը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Միջհամայնքային հողաշինարարության նախագծերի կազմման, փաստաթղթավորման և հաստատման կարգ իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է կատարել միջհամայնքային հողաշինարարական նախագծերի կազմման համար անհրաժեշտ նախապատրաստական աշխատանքները, բ. կարող է կատարել նախագծային և հետազոտական աշխատանքներ՝ ըստ փուլերի ու տեսակների, գ. կարող է կազմել նախագծային և նախահաշվարկային փաստաթղթեր՝ դրանք ներկայացնելով հաստատման, դ. կարող է ներկայացնել նախագծի հաստատման կարգը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Պետության և համայնքների սեփականություն հանդիսացող հողամասերի օտարման առանձնահատկությունների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել պետության և համայնքների սեփականություն հանդիսացող հողամասերի օտարումն իրականացնող լիազոր մարմինները, բ. կարող է կատարել պետության և համայնքների սեփականություն հանդիսացող հողամասերի օտարում՝ ուղղակի վաճառքի կամ աճուրդով վաճառքի տեսքով:
Ուսումնառության արդյունք 4	Նոր հողօգտագործությունների առաջացման և գոյություն ունեցողների կարգավորման սկզբունքների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է կազմել նոր հողօգտագործությունների առաջացման հողաշինարարական սխեմա, բ. կարող է կարգավորել գոյություն ունեցող հողօգտագործությունները և վերականգնել սահմանային նշանները:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ ԵՎ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԸ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀԴԸ 4 – 09 - 030
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է հողերի գնահատման հիմնական դրույթները,

	գնահատման գործընթացը, հողերի մանիթորինգը, հողի և անշարժ գույքի պետական կադաստրի վարման ավտոմատացված համակարգերն ուսումնասիրելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Հողային կադաստր: Հողերի պետական գրանցումը և հաշվառումը»՝ ՀՂՀ 4 – 09 – 018 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Հողերի գնահատման հիմնական դրույթների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողերի գնահատման հիմնական դրույթները բ. կարող է մեկնաբանել հողերի գնահատման կարևորությունը:
Ուսումնառության արդյունք 2	Հողերի որակական գնահատման (բռնիտումի) իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողերի որակական գնահատման էությունը, սկզբունքներն ու ցուցանիշները, բ. կարող է ներկայացնել գնահատման սանդղակների մշակման կարգը, գ. կարող է ներկայացնել հողերի որակական գնահատման բալերի հաշվառման կարգը:
Ուսումնառության արդյունք 3	Հողերի տնտեսական գնահատման իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողերի տնտեսական գնահատման մշանակությունն ու խնդիրները, բ. կարող է ներկայացնել հողերի տնտեսական գտնահատման ցուցանիշները, գ. կարող է ներկայացնել հողերի տնտեսական գնահատման աշխատանքների հաջորդականությունը, դ. կարող է ներկայացնել հողերի տնտեսական գնահատման սանդղակների մշակման կարգը:
Ուսումնառության արդյունք 4	Հողերի մոնիթորինգի խնդիրների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողերի մոնիթորինգի խնդիրները, բ. կարող է կատարել տարածքային համակարգված մոնիթորինգ, գրել հաշվետվություններ կատարված աշխատանքի վերաբերյալ, գ. կարող է իրականացնել հողերի վիճակի փոփոխության բացահայտում, այդ փոփոխությունների կանխատեսում և բացասական գործընթացների հետևանքների կանխարգելման ու վերացման մասին հանձնարարականների մշակում:
Ուսումնառության արդյունք 5	Հողի և անշարժ գույքի պետական կադաստրի վարման ավտոմատացված համակարգերի իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողի և անշարժ գույքի պետական կադաստրի վարման ավտոմատացված համակարգերի ընդհանուր իմացություն:
ՄՈԴՈՒԼԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ «ՀՈՂԱՇԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ՀՈՂԱԿԱՂԱՍՏՐԱՅԻՆ ԳԵՈԴԵԶԻՎԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ»	
Մոդուլի դասիչը	ՀՂՀ 4 – 09 – 031
Մոդուլի նպատակը	Այս մոդուլը մշակվել է հատկազոծային - քարտեզագրական նյութերի պատրաստման, որակի գնահատման և հարակից այլ աշխատանքների համար անհրաժեշտ տեսական ու գործնական գիտելիքներ ձեռք բերելու և համապատասխան կարողություններ մշակելու նպատակով:
Մոդուլի տևողությունը	72 ժամ
Մուտքային պահանջները	Այս մոդուլն ուսումնասիրելու համար ուսանողը պետք է նախապես ուսումնասիրած լինի «Հողերի գնահատումը և մոնիթորինգը»՝ ՀՂՀ 4 – 09 – 030 մոդուլը:
Մոդուլի գնահատման կարգը	Մոդուլի ընդունելի կատարողականը յուրաքանչյուր արդյունքի համար նախատեսված կատարման չափանիշների բավարար մակարդակի ապահովումն է:
Ուսումնառության արդյունք 1	Տեղագրագեոդեզիական հետազոտությունների անցկացման կարգի իմացություն:

Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել տեղագրագեոդեզիական հետազոտությունների անցկացման կարգը, բ. կարող է ներկայացնել հողաշինարարական նախագծերի կազմման փուլերը, գ. կարող է կատարել հողօգտագործությունների սահմանների վերականգնում և հանույթ:
Ուսումնառության արդյունք 2	Հողօգտագործման և հողատեսքերի մակերեսների հաշվարկման եղանակների ու ճշտության իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է կատարել անալիտիկ եղանակով մակերեսների հաշվարկ, բ. կարող է հիմնավորել մակերեսների հաշվարկման ճշտությունը, գ. կարող է կատարել գրաֆիկական եղանակով մակերեսների հաշվարկ:
Ուսումնառության արդյունք 3	Հողաշինարարական նախագծման մեթոդների ու եղանակների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել հողաշինարարական նախագծման մեթոդներն ու եղանակները, բ. կարող է կատարել էսքիզային նախագծեր, գ. կարող է կատարել անալիտիկ, մեխանիկական և գրաֆիկական եղանակներով նախագծումներ:
Ուսումնառության արդյունք 4	Նախագիծը բնության մեջ փոխադրելու եղանակների իմացություն:
Կատարման չափանիշներ	ա. կարող է ներկայացնել նախագիծը բնության մեջ փոխադրելու էությունն ու եղանակները, բ. կարող է փոխադրել նախագիծը բնության մեջ՝ չափումների, անկյունաչափական և գրաֆիկական եղանակներով:

Միջին մասնագիտական կրթության 3101 «Հողաշինարարություն» մասնագիտության օրինակելի ուսումնական պլան

N	Դասընթացներ, առարկաներ և մոդուլներ	Շաբաթ-ների թիվը	Ռեսանդի առավելագույն բեռնվածությունը, ժամ	Պարտադիր լսարանային պարապմունքներ, ժամ	Ռեսուլտանտ երաշխավոր-վող տարին
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՈՒՄԱՆԻՏԱՐ ԵՎ ՄՈՑԻՎԱԼ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1	Հայոց լեզվի և խոսքի մշակույթի հիմունքներ		108	72	1
2	Տնտեսագիտության հիմունքներ		108	72	2
3	Քաղաքագիտության և սոցիոլոգիայի հիմունքներ		81	54	1
4	Իրավունքի հիմունքներ		54	36	2
5	Պատմություն		81	54	1
6	Ռուսաց լեզու		108	72	1, 2
7	Օտար լեզու		108	72	1, 2
8	Ֆիզիկական կուլտուրա		158	158	1, 2, 3
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		806	590	
	ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Էկոլոգիայի հիմունքներ		54	36	2
2.	Քաղաքացիական պաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր		27	18	1
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		81	54	
	ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
1.	Հաղորդակցություն		81	54	1
2.	Անվտանգություն և առաջին օգնություն		54	36	1
3.	Համակարգչային օպերատորության հիմունքներ		108	72	2
4.	Ընդհանուր աշխատանքային գործունեության հմտություններ		81	54	2
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		324	216	
	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Գյուղատնտեսական, մելիորատիվ, շինարարական մեքենաներ և մեքենայացում		108	72	1
2.	Հողագիտություն: Գաղափար հողի մասին		54	36	1
3.	Երկրաբանության հիմունքներ		81	54	1
4.	Գյուղատնտեսագիտության հիմունքներ		81	54	1
5.	Երկրագործության հիմունքներ		81	54	1
6.	Անասնապահության հիմունքներ		81	54	1
7.	Հողաշինարարական գծագրություն		108	72	1
8.	Գեոդեզիա: Ընդհանուր հիմունքներ		81	54	1
9.	Գեոդեզիա: Թեոդոլիտային հանույթ		108	72	1
10.	Գրունտների մեխանիկա և շինարարական նյութեր		81	54	2
11.	Գեոդեզիա: Տախիոմետրական և մենզուլային հանույթ		108	72	2
12.	Գեոդեզիա: Նիվելիրացման աշխատանքներ		81	54	2
13.	Հողագիտություն: Հողային քարտեզագրում		54	36	3
14.	Գյուղատնտեսական արտադրության էկոնոմիկա և մարքեթինգի հիմունքներ		81	54	3
15.	Գյուղատնտեսական արտադրության կազմակերպում և կառավարում		81	54	3
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		1269	846	
	ՀԱՏՈՒԿ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ				
1.	Գյուղական բնակավայրերի նախագծում		81	54	2
2.	Հողային իրավունք		108	72	2
3.	Քարտեզագրություն: Գաղափար քարտեզի մասին		27	18	2
4.	Հողաշինարարություն և հողաշինարարական նախագծում		81	54	2
5.	Ներհամայնքային հողաշինարարություն		108	72	2
6.	Հողային կադաստր: Հողերի պետական գրանցումը և հաշվառումը		108	72	2
7.	Տեղական մշակութային ճանապարհների նախագծում		108	72	3
8.	Քարտեզագրություն: Քարտեզագրության մոդելավորում		54	36	3
9.	Քարտեզագրություն: Քարտեզների նախագծում		54	36	3
10.	Հողաբարելավում և հողավերականգնում		108	72	3
11.	Հողային ռեսուրսների կառավարում		81	54	3
12.	Հողային ռեսուրսների օգտագործման կանխատեսում		81	54	3
13.	Ֆոտոգրամմետրիա		108	72	3
14.	Միջհամայնքային հողաշինարարություն		108	72	3
15.	Հողերի գնահատումը և մոնիթորինգը		108	72	3

16.	Հողաշինարարական և հողակադաստրային գեոդեզիական աշխատանքներ		108	72	3
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ		1431	954	
	ԸՆՏՐՈՎԻ		54	124	
	ՊԱՅՈՒՍՏԱՅԻՆ ԺԱՄԵՐ			60	
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	79		2844	
	ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		300	300	
	ՆԱԽԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ				
	ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱ	28			
	ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ	10			
	ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՄՓՈԹԻՉ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՈՒՄ	6			
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	123			